

**ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ,
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΞΥΛΟΥ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΘΗΡΑΣ ΣΤΗΝ Π.Ε. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
THE ACTIVITY OF HUNTING IN KORINTHIA REGIONAL UNIT**

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΚΟΥΡΤΗΣ

ΑΜ:3220020

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΜΠΙΡΤΣΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

ΚΑΡΔΙΤΣΑ, 2025

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΘΗΡΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
THE ACTIVITY OF HUNTING IN KORINTHIA REGIONAL UNIT

Μέλη Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής:

Δρ Περικλής Μπίρτσας - Καθηγητής στο Τμήμα Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου και Σχεδιασμού του Π.Θ.

Δρ Ιωάννης Καζόγλου - Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου και Σχεδιασμού του Π.Θ.

Δρ. Δημήτριος Α. Σαμαράς - Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου και Σχεδιασμού του Π.Θ.

«Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας, η οποία εκπονήθηκε σύμφωνα με τον Κανονισμό Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας του ΔΕΞΥΣ»

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	4
ABSTRACT.....	5
Εισαγωγή.....	6
1. Ιστορική Εξέλιξη της Θήρας	6
2. Συνταγματική Θεμελίωση και Θεμελιώδεις Αρχές	9
2.1 Βασικό Νομοθετικό Πλαίσιο	9
2.1β. Ετήσιες Ρυθμιστικές Διατάξεις Θήρας (Υ.Α.)	9
2.1γ. Νόμος 2637/1998 – Άρθρα για το Γεωργικό Οργανισμό και τη Θήρα.....	10
2.2 Απαγορεύσεις Θήρας	11
2.3 Κυρώσεις και Εποπτεία.....	11
3. Οικολογικές Διαστάσεις και Βιοποικιλότητα.....	12
4. Η Θήρα σε Υγροτόπους και το Νέο Θεσμικό Πλαίσιο της Ε.Ε.	19
4.1 Νομικό Πλαίσιο Θήρας σε Υγροτόπους στην Ελλάδα	19
4.2 Η Νέα Οδηγία για την Αποκατάσταση της Φύσης (Nature Restoration Law, 2024)	20
5. Η Κοινωνική Διάσταση της Θήρας: Από Παράδοση σε Αντικείμενο Διχασμού	22
5.1. Η Θήρα ως Παράδοση και Πολιτιστική Κληρονομιά	22
5.2. Το κοινωνιοδημογραφικό προφίλ των κυνηγών στην Ελλάδα	24
5.2.1 Ηλικία και γενεακή σύνθεση	24
5.2.2 Φύλο και κοινωνική ένταξη	25
5.2.3 Μορφωτικό επίπεδο και στάσεις απέναντι στην περιβαλλοντική εκπαίδευση	25
6. Απόψεις των κυνηγών για τη θήρα: ηθική, σκοπός, οικολογία.....	26
6.1 Στάσεις απέναντι στη νομοθεσία: εμπιστοσύνη, προβλήματα, προσδοκίες.....	26
6.2 Προβλήματα	27
6.3 Προσδοκίες	27
7. Μεθοδολογία.....	30
7.1 ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	30
7.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ – ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	30
7.3 Αποτελέσματα.....	31
8. Συμπεράσματα	46
Βιβλιογραφία.....	48

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εξετάζει τη δραστηριότητα της θήρας στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας μέσα από την ιστορία, τη νομοθεσία, την οικολογία και την κοινωνία. Αρχίζοντας με μια ανασκόπηση της ιστορίας του κυνηγιού, αποκαλύπτεται πώς η θήρα μεταβλήθηκε από μέθοδο επιβίωσης σε κανονιστικά ρυθμισμένη δραστηριότητα. Ακολουθεί ανάλυση του περίπλοκου νομικού πλαισίου που αφορά τη θήρα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβάνοντας το Σύνταγμα, τον Δασικό Κώδικα, τις ετήσιες ρυθμίσεις θήρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και σχετικές οδηγίες της ΕΕ. Σημαντική προσοχή δίνεται στις περιβαλλοντικές και οικολογικές συνέπειες της θήρας, τόσο με αρνητικές όσο και με θετικές πτυχές, καθώς και στον ρόλο της στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, της βιοποικιλότητας και στην καταπολέμηση ξενικών ειδών. Η εργασία αναλύει επιπλέον τη θήρα στους υγροτόπους, εστιάζοντας στις νέες υποχρεώσεις που προκύπτουν από την Οδηγία της Ε.Ε. για την Αποκατάσταση της Φύσης (2024). Στη κοινωνική διάσταση, εξετάζονται οι ηθικές αντιλήψεις σχετικές με τη θήρα, η πολιτισμική της αξία, καθώς και οι κοινωνικές αντιπαραθέσεις που εμφανίζονται. Σημαντική προσοχή δίνεται στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας, μέσω ποσοτικής έρευνας και στατιστικής ανάλυσης των απόψεων κυνηγών και των τοπικών κοινοτήτων. Τα ευρήματα αποκαλύπτουν την πολυπλοκότητα της θηρευτικής συμπεριφοράς και προτείνουν στρατηγικές για βιώσιμη διαχείριση που να εναρμονίζουν την παράδοση με τις οικολογικές και κοινωνικές απαιτήσεις του σήμερα.

ABSTRACT

This undergraduate thesis examines hunting activity in the Regional Unit of Korinthia through the lenses of history, legislation, ecology, and society. Beginning with a historical overview of hunting, it reveals how the practice evolved from a survival strategy to a regulated activity. It then analyzes the complex legal framework governing hunting in Greece, including the Constitution, the Forest Code, annual ministerial regulations, and relevant EU directives. Significant attention is given to the environmental and ecological consequences of hunting, addressing both negative and positive aspects, as well as its role in maintaining ecological balance, preserving biodiversity, and controlling invasive species. The thesis also explores hunting in wetland ecosystems, focusing on the new obligations arising from the EU Nature Restoration Law (2024). On the social level, it investigates ethical perspectives surrounding hunting, its cultural value, and the societal controversies it provokes. Special attention is paid to the Regional Unit of Korinthia through quantitative research and statistical analysis of hunters' opinions and local community perceptions. The findings highlight the complexity of hunting behavior and propose strategies for sustainable management that reconcile tradition with contemporary ecological and social demands.

Λέξεις κλειδιά: Θήρα, Περιβαλλοντική Νομοθεσία, Βιοποικιλότητα, Υγρότοποι, Κοινωνικές Αντιλήψεις, Κορινθία

Εισαγωγή

1. Ιστορική Εξέλιξη της Θήρας

Η θήρα αποτελεί μία από τις αρχαιότερες δραστηριότητες του ανθρώπου και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εξέλιξη του πολιτισμού, της τεχνολογίας και της ανθρώπινης κοινωνικής οργάνωσης. Από εργαλείο επιβίωσης στις πρωτόγονες κοινότητες, μετατράπηκε σταδιακά σε μέσο κοινωνικής διάκρισης, τελετουργικής σημασίας, και στη συνέχεια σε ρυθμιστικό μηχανισμό της φύσης.

Στην παλαιολιθική εποχή, η θήρα ήταν απολύτως απαραίτητη για την επιβίωση των ανθρώπινων ομάδων. Ο κυνηγός-τροφοσυλλέκτης εξασφάλιζε ζωικές πρωτεΐνες και δέρματα, ενώ η επιτυχής θήρα απαιτούσε οργάνωση, συνεργασία και στρατηγική σκέψη — στοιχεία που συνέβαλαν στην ανάπτυξη της νοημοσύνης και της κοινωνικής συνοχής. Οι κοινωνίες κυνηγών - τροφοσυλλεκτών είναι, όπως δηλώνει το όνομά τους, πολιτισμοί στους οποίους οι άνθρωποι εξασφάλιζαν την τροφή τους κυνηγώντας, ψαρεύοντας, συλλέγοντας τροφή από πτώματα ζώων και μαζεύοντας άγρια φυτά και άλλα βρώσιμα στοιχεία από τη φύση (Sukhorebra, 2008).

Οι προϊστορικοί κυνηγοί - τροφοσυλλέκτες ζούσαν συνήθως σε ομάδες λίγων δεκάδων ατόμων, που αποτελούνταν από διάφορες οικογενειακές μονάδες. Ανέπτυξαν εργαλεία για να τους βοηθούν στην επιβίωσή τους και εξαρτιούνταν από την αφθονία τροφής στην περιοχή όπου βρίσκονταν, εάν η περιοχή δεν ήταν αρκετά πλούσια σε πόρους, αναγκάζονταν να μετακινηθούν σε πιο εύφορες περιοχές (οι βοσκότοποι δεν υπήρχαν ακόμα).

Είναι σημαντικό να παρατηρηθεί εξ αρχής ότι η ποικιλομορφία ανάμεσα στις κοινωνίες κυνηγών - τροφοσυλλεκτών μέσα στον χρόνο ήταν τόσο μεγάλη, ώστε δεν μπορεί να αποδοθεί σε αυτές ένα ενιαίο, καθολικό σύνολο χαρακτηριστικών. Οι πρώτοι κυνηγοί - τροφοσυλλέκτες παρουσίαζαν πολύ διαφορετικές προσαρμογές στο περιβάλλον τους σε σύγκριση με εκείνους μεταγενέστερων ετών που βρέθηκαν πιο κοντά στη μετάβαση προς την εντατική γεωργία. Η πορεία προς την αυξανόμενη πολυπλοκότητα, κάτι που συχνά θεωρούμε χαρακτηριστικό της «νεωτερικότητας», είναι δύσκολο αλλά και ενδιαφέρον να ιχνηλατηθεί. Τα εργαλεία, για παράδειγμα, εξελίχθηκαν σταδιακά και εξειδικεύτηκαν

περισσότερο, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ευρέος φάσματος σχημάτων που επέτρεπαν στους κυνηγούς - τροφосуλλέκτες να αξιοποιούν όλο και καλύτερα το περιβάλλον τους.

Κατά τη νεολιθική περίοδο και με την εισαγωγή της γεωργίας, η θήρα έχασε τον κυρίαρχο ρόλο της αλλά παρέμεινε σημαντική πηγή διατροφής και κοινωνικού κύρους. Σε πολλές πρωτόγονες κοινωνίες, η θήρα συνοδευόταν από τελετουργίες και θρησκευτικές πρακτικές που αναδείκνυαν τον ιερό χαρακτήρα της.

Στους αρχαίους πολιτισμούς—Αίγυπτο, Μεσοποταμία, Ελλάδα και Ρώμη— η θήρα απέκτησε συχνά χαρακτήρα επίδειξης εξουσίας και κοινωνικής τάξης. Στην Αίγυπτο, οι Φαραώ απεικονίζονται να κυνηγούν λιοντάρια ή ιπποπόταμους ως ένδειξη ισχύος. Στην Αρχαία Ελλάδα, το κυνήγι θεωρούνταν μέσο εκπαίδευσης και ήθους για τους νέους, όπως φαίνεται στα έργα του Ξενοφώντα. Παράλληλα, λατρευόταν η θεά Άρτεμις, προστάτιδα της άγριας φύσης και της θήρας (Parman, 2006)

Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία ανέδειξε το κυνήγι ως ψυχαγωγική δραστηριότητα των αριστοκρατών, με σαφώς προσδιορισμένους κανόνες και περιοχές. Ωστόσο, η μαζική θανάτωση ζώων στις ρωμαϊκές αρένες προκάλεσε αφανισμό ειδών και αποτελεί πρώιμο παράδειγμα μη βιώσιμης θήρας. Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα, η θήρα μετατράπηκε σε προνόμιο της ευγενικής τάξης. Ο φεουδαρχικός νόμος απαγόρευε στους πολίτες κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων και πιο συγκεκριμένα στους αγρότες να κυνηγούν, καθιστώντας τη θήρα σύμβολο εξουσίας και κοινωνικής ιεραρχίας. Οι βασιλικές αυλές συντηρούσαν εκτεταμένα κυνηγετικά κτήματα (π.χ. δάση και πάρκα) και ανέπτυξαν πολύπλοκα τελετουργικά κυνηγιού με σκυλιά, γεράκια και ιππασία.

Με την έλευση της Βιομηχανικής Επανάστασης και την ανάπτυξη των πυροβόλων όπλων, η θήρα έγινε προσβάσιμη σε περισσότερα κοινωνικά στρώματα. Η ανεξέλεγκτη εξάσκησή της της οδήγησε σε σοβαρές οικολογικές επιπτώσεις, με εξαφάνιση ή δραματική μείωση πληθυσμών ειδών (π.χ. βίσωνες, άλκες, διάφορα πτηνά).

Τον 20ό αιώνα, η ανάπτυξη των επιστημών της οικολογίας και της διαχείρισης φυσικών πόρων οδήγησε στη σταδιακή αναγνώριση της ανάγκης ρύθμισης της θήρας. Νόμοι, διεθνείς συμβάσεις (όπως η Σύμβαση της Βέρνης και η CITES) και προστατευόμενες περιοχές δημιουργήθηκαν για να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα των θηρευόμενων πληθυσμών και την προστασία της βιοποικιλότητας (Cartmill, 1993).

Σήμερα, η θήρα τελεί υπό αυστηρούς κανόνες σε πολλά κράτη και επιτελεί ρόλο ελέγχου πληθυσμών, συντήρησης οικοτόπων και ακόμα και οικότουριστικής ανάπτυξης, εφόσον εφαρμόζεται με βάση αρχές βιωσιμότητας.

Η άσκηση της θήρας στην Ελλάδα διέπεται από ένα σύνθετο και πολυεπίπεδο νομικό καθεστώς, το οποίο συνδυάζει συνταγματικές αρχές, εθνικούς νόμους, κανονιστικές πράξεις, καθώς και δεσμεύσεις από διεθνείς συμβάσεις και ευρωπαϊκές οδηγίες. Το θεσμικό αυτό πλαίσιο δεν αφορά μόνο την κυνηγετική δραστηριότητα, αλλά επεκτείνεται σε ζητήματα διαχείρισης οικοσυστημάτων, προστασίας της βιοποικιλότητας, χρήσης όπλων και περιβαλλοντικής ευθύνης.

2. Συνταγματική Θεμελίωση και Θεμελιώδεις Αρχές

Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα θεμελιώνεται σε συνταγματικό επίπεδο, καθιστώντας την περιβαλλοντική μέριμνα όχι απλώς διοικητική επιλογή, αλλά νομική υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα των πολιτών.

Σύμφωνα με το Άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος του 1975/1986/2001/2008,

«η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός».

Η πρόβλεψη αυτή συνιστά τον θεμέλιο λίθο για όλες τις νομοθετικές και διοικητικές ρυθμίσεις που αφορούν τη διαχείριση της άγριας ζωής, των φυσικών πόρων και, κατ' επέκταση, της θήρας. Παράλληλα, παρέχει το συνταγματικό έρεισμα για τη λήψη περιοριστικών ή απαγορευτικών μέτρων θήρας, ιδίως όταν αυτά αποσκοπούν στην αποτροπή περιβαλλοντικής υποβάθμισης ή στην εκπλήρωση διεθνών υποχρεώσεων προστασίας ειδών και οικοσυστημάτων. Η κυνηγετική δραστηριότητα, στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να νοηθεί μόνο ως σύμφωνη με το δημόσιο συμφέρον όταν ασκείται εντός των ορίων που τίθενται από την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και τον σεβασμό στη βιοποικιλότητα (Ελλάδα, 2008)

2.1 Βασικό Νομοθετικό Πλαίσιο

Ο Δασικός Κώδικας, όπως καθορίστηκε με το Νομοθετικό Διάταγμα 86/1969, αποτελεί τον θεμελιώδη κορμό της ελληνικής δασικής νομοθεσίας και εξακολουθεί να συνιστά τη βασική νομική βάση για την οργάνωση και ρύθμιση της θήρας στην Ελλάδα. Παρά την παλαιότητά του, το νομοθέτημα αυτό παραμένει εν ισχύ και λειτουργεί συμπληρωματικά με νεότερες ρυθμίσεις, τροποποιήσεις και υπουργικές αποφάσεις.

Ο Κώδικας περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν την οριοθέτηση κυνηγετικών περιοχών, τον καθορισμό των επιτρεπόμενων περιόδων και ωρών άσκησης της θήρας, την απαγόρευση κυνηγιού σε συγκεκριμένες ζώνες – όπως Εθνικά Πάρκα ή περιοχές αναπαραγωγής – καθώς και τους κανόνες που διέπουν τα επιτρεπόμενα θηρεύσιμα είδη και τα ποσοτικά όρια κάρπωσης ανά κυνηγό. Η νομική του ανθεκτικότητα και η συνέχειά του ως πλαίσιο εφαρμογής υποδηλώνει την ανάγκη για σταθερή και συνεπή ρύθμιση της σχέσης μεταξύ ανθρώπου και φυσικού περιβάλλοντος, σε έναν τομέα ιδιαίτερα ευαίσθητο και κοινωνικά φορτισμένο (Ελλάδα 1969).

2.1β. Ετήσιες Ρυθμιστικές Διατάξεις Θήρας (Υ.Α.)

Κάθε έτος εκδίδεται απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Ρυθμίσεις θήρας για την κυνηγετική περίοδο...» η οποία εξειδικεύει:

- Τα θηρεύσιμα είδη
- Την κυνηγετική περίοδο ανά είδος
- Τους μέγιστους ημερήσιους και ετήσιους αριθμούς θηραμάτων

- Τις επιτρεπόμενες μεθόδους και τεχνικά μέσα
- Τις ζώνες απαγόρευσης θήρας

Η Ετήσια Ρυθμιστική Θήρας αποτελεί τον βασικό κανονιστικό οδηγό για κάθε κυνηγό.

2.1γ. Νόμος 2637/1998 – Άρθρα για το Γεωργικό Οργανισμό και τη Θήρα

Ο Νόμος 2637/1998 αποτελεί κρίσιμη θεσμική τομή στον τομέα της αγροτικής πολιτικής, εισάγοντας ρυθμίσεις για την αναδιοργάνωση του ΟΓΕΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ», αλλά και για τη διαχείριση της θήρας και των δασικών προϊόντων. Μεταξύ άλλων, ορίζει τις αρμοδιότητες των κυνηγετικών οργανώσεων, ενισχύει τον ρόλο των θηροφυλάκων και προβλέπει τις προϋποθέσεις συνεργασίας μεταξύ Κράτους και ιδιωτικών φορέων για την προστασία της άγριας πανίδας. Ο νόμος αυτός επιβεβαιώνει τη θέση της θήρας εντός ενός ολοκληρωμένου πλαισίου αγροτικής, περιβαλλοντικής και αναπτυξιακής πολιτικής, συνδέοντας τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων με την τοπική κοινωνία και παραγωγή (Ελλάδα, 1998).

Το ΣτΕ έχει κρίνει επανειλημμένα τη συνταγματικότητα των ετήσιων ρυθμίσεων θήρας και την ανάγκη τεκμηρίωσης των μέτρων σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος. Ενδεικτικές αποφάσεις:

- ΣτΕ 1254/2015: επιβεβαίωση της ανάγκης διατήρησης οικολογικής ισορροπίας ως βασικής προϋπόθεσης για τη νομιμότητα της θήρας
- ΣτΕ 1052/2020: απόφαση για προστασία των ειδών σε περιοχές Natura λόγω μη συμμόρφωσης με την Οδηγία 2009/147/EK

Κυνηγετικές Άδειες και Κατηγορίες

Η θήρα ασκείται μόνο από κατόχους έγκυρης άδειας θήρας, η οποία διακρίνεται σε:

- Τοπική (εντός μίας περιφερειακής ενότητας)
- Περιφερειακή (εντός μιας κυνηγετικής περιφέρειας)
- Γενική (πανελλαδική)

Για την έκδοσή της απαιτούνται:

- Πιστοποιητικό κατοχής ή πιστοποιητικό ικανότητας χρήσης κυνηγετικού όπλου
- Απόδειξη εγγραφής σε κυνηγετικό σύλλογο
- Ιατρική γνωμάτευση από Νευρολόγο ή Ψυχίατρο και Ειδικό Παθολόγο
- Καταβολή ειδικού τέλους

2.2 Απαγορεύσεις Θήρας

Η ελληνική νομοθεσία προβλέπει πολυάριθμες γενικές και ειδικές απαγορεύσεις θήρας, μεταξύ των οποίων:

- Σε κάποιες προστατευόμενες περιοχές ή σε τμήματα αυτών (π.χ. Εθνικά Πάρκα, Υγρότοποι Ramsar, Natura 2000)
- Πλησίον οικισμών, εθνικού οδικού δικτύου, αγροκτημάτων κ.α.
- Με χρήση απαγορευμένων μέσων, όπως δηλητήρια, φώτα, δίχτυα, παγίδες, ραβδωτά όπλα, τόξα κ.α.
- Κατά την περίοδο αναπαραγωγής των ειδών
- Κατά τη διάρκεια ακραίων καιρικών φαινομένων (π.χ. παρατεταμένος παγετός)

2.3 Κυρώσεις και Εποπτεία

Η παράβαση των διατάξεων επισύρει:

- Διοικητικές ποινές (πρόστιμα, κατάσχεση εξοπλισμού, αφαίρεση άδειας)
- Ποινικές ποινές (φυλάκιση έως 2 έτη, σε περιπτώσεις λαθροθηρίας ή ζημιάς σε προστατευόμενο είδος)

Η επιτήρηση ασκείται από:

- Δασικές Υπηρεσίες
- Κυνηγετικές οργανώσεις
- Αστυνομικές αρχές και Εισαγγελία Περιβάλλοντος

3.Οικολογικές Διαστάσεις και Βιοποικιλότητα

Η θήρα, παρότι για πολλούς αποτελεί μια πολιτισμική και ψυχαγωγική δραστηριότητα, έχει σημαντικές οικολογικές συνέπειες, οι οποίες απλώνονται τόσο σε άμεσο όσο και σε έμμεσο επίπεδο. Η κατανόηση των οικολογικών διαστάσεων της θήρας είναι αναγκαία για την τεκμηριωμένη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής και τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας.

Η συστηματική ή εντατική θήρα μπορεί να οδηγήσει σε μείωση πληθυσμών συγκεκριμένων θηρεύσιμων ειδών. Αυτό παρατηρείται σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν αυστηροί μηχανισμοί ελέγχου ή παρακολούθησης των πληθυσμών. Είδη όπως ο λαγός (*Lepus europaeus*) και ο φασιανός (*Phasianus colchicus*) παρουσιάζουν πληθυσμιακές μειώσεις σε περιοχές με έντονη κυνηγετική δραστηριότητα. Η απομάκρυνση κορυφαίων θηρευτών ή φυτοφάγων από το οικοσύστημα μπορεί να οδηγήσει σε τροφικές ανισορροπίες (Mustin, 2021).

Σε παγκόσμια κλίμακα, η υπερεκμετάλλευση της άγριας πανίδας έχει οδηγήσει στην εξαφάνιση εκατοντάδων ειδών, με επιπτώσεις στην παγκόσμια βιοποικιλότητα. Η απομάκρυνση κορυφαίων θηρευτών ή φυτοφάγων από το οικοσύστημα μπορεί να οδηγήσει σε οικολογική ανισορροπία (Holsman, 2022). Για παράδειγμα, η υπερθήρευση ελαφιών μπορεί να προκαλέσει πληθυσμιακή αύξηση κάποιων ειδών φυτών, οδηγώντας σε οικολογικές μετατοπίσεις. Τέτοιες διαταραχές έχουν καταγραφεί σε δάση της Κεντρικής Ευρώπης, όπου η υπερθήρευση ελαφιών έχει επιφέρει αλλαγές στη φυσική αναγέννηση των δέντρων, επιφέροντας αλλαγές στη σύνθεση των δασικών οικοσυστημάτων (Mustin, 2021).

Ο θόρυβος από όπλα, μηχανοκίνητα οχήματα και σκυλιά, σε περιοχές όπου συνωστίζεται μεγάλος αριθμός κυνηγών, μπορεί να προκαλέσει στρες σε είδη ζώων, επηρεάζοντας τη συμπεριφορά και τις ορμονικές λειτουργίες τους. Η φυσιολογική απόκριση στο στρες επιφέρει αυξημένη έκκριση κορτιζόλης, με επιπτώσεις στη γονιμότητα και τη μακροχρόνια επιβίωση ειδών άγριας πανίδας. Παράλληλα, εγκαταλελειμμένα φυσίγγια, πλαστικά και άλλες ανθρώπινες παρεμβάσεις επιβαρύνουν περιοχές που ασκείται εντατική θήρα. Η ρύπανση από μολύβδο, που προέρχεται από τα κυνηγετικά φυσίγγια, μπορεί να αποτελέσει αιτία θνησιμότητας σε υδρόβια πτηνά. Πολλές χώρες έχουν προχωρήσει στην απαγόρευση των φυσιγγίων που περιέχουν σκάγια μολύβδου, εντούτοις η πρακτική αυτή συνεχίζεται σε αρκετές περιοχές (Leblanc, 2025).

Η συνεχής ανθρώπινη παρουσία σε προστατευμένες περιοχές, όπως υγρά τοπία και δάση, μπορεί να οδηγήσει σε υποβάθμιση οικοτόπων. Το άνοιγμα νέων μονοπατιών, η καταστροφή χαμηλής βλάστησης και η αποψίλωση περιοχών για προσβασιμότητα δημιουργούν περαιτέρω πίεση στη χλωρίδα και την πανίδα. Επιπλέον, η εγκατάσταση καλλιεργειών για παροχή τροφής για θηραματικά είδη και η σπορά ειδικών φυτών για προσέλκυση θηραμάτων, χωρίς μελέτη, μπορεί να τροποποιήσει τον ανταγωνισμό μεταξύ ειδών.

Η υπερθήρευση και η λαθροθήρα μπορεί να επηρεάσει τη βιοποικιλότητα, όχι μόνο ως προς την ποσότητα των θηρευμένων ειδών, αλλά και ως προς τη δομή και τη λειτουργία των οικοσυστημάτων. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας αποτελεί βασικό πυλώνα της οικολογικής ισορροπίας και της βιωσιμότητας των φυσικών πόρων. Η ανεξέλεγκτη θήρα και η λαθροθήρα μπορεί να συμβάλλει στην εξαφάνιση ειδών σε τοπικό ή ακόμη και σε εθνικό επίπεδο (Holsman, 2022).

Η θήρα, αν και συχνά παρουσιάζεται με αρνητικό τρόπο, διαδραματίζει σημαντικό και θετικό ρόλο στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας. Αντιμέτωποι καθώς είμαστε με την αυξανόμενη περιβαλλοντική υποβάθμιση, την απώλεια βιοποικιλότητας και την κλιματική αλλαγή, η οικολογική σημασία του ρυθμιζόμενου κυνηγιού γίνεται ακόμη πιο έκδηλη. Μακριά από το να είναι απλώς μια δραστηριότητα αναψυχής ή πολιτιστική παράδοση, το κυνήγι —όταν ασκείται με κανόνες και προσοχή— εξυπηρετεί μια σειρά από οικολογικές λειτουργίες που συμβάλλουν σε υγιέστερα οικοσυστήματα και βιώσιμη βιοποικιλότητα (Mueller, 2020).

Η φύση διέπεται από μια δυναμική αλληλεπίδραση σχέσεων θηρευτή-θηράματος, ανταγωνισμού, διαθεσιμότητας πόρων και συνθηκών οικοτόπων. Η ανθρώπινη δραστηριότητα έχει μεταβάλει δραματικά αυτή τη φυσική ισορροπία (WWF, 2020). Σε προηγούμενες δεκαετίες η ευρείας κλίμακας εξόντωση κορυφαίων θηρευτών όπως οι λύκοι, οι αρκούδες και τα μεγάλα αιλουροειδή, σε πολλά οικοσυστήματα, έχει οδηγήσει σε σημαντική διατάραξη των μηχανισμών ελέγχου που διατηρούσαν πληθυσμούς φυτοφάγων υπό έλεγχο. Ελλείψει αυτών των αρπακτικών, τα φυτοφάγα είδη όπως τα ελάφια, μπορούν να αναπαράγονται ανεξέλεγκτα. Αυτό το φαινόμενο, γνωστό ως υπερπληθυσμός των φυτοφάγων ειδών, οδηγεί σε υπερβόσκηση, υποβάθμιση οικοτόπων, λιμοκτονία και αυξημένες συγκρούσεις μεταξύ ανθρώπων και άγριας ζωής. Σε τέτοιες περιπτώσεις, το κυνήγι λειτουργεί ως υποκατάστατο της φυσικής θήρευσης, αποκαθιστώντας την οικολογική ισορροπία (Leblanc, 2025).

Τα θετικά οικολογικά αποτελέσματα της θήρας είναι ιδιαίτερα εμφανή σε δασικά οικοσυστήματα εύκρατων περιοχών, όπου οι ανεξέλεγκτοι πληθυσμοί ελαφιών μπορούν να καταστρέψουν πλήρως τα φυτά του υπορόφου. Αυτό, με τη σειρά του, επηρεάζει ολόκληρη την τροφική αλυσίδα —από τα έντομα και τα μικρά θηλαστικά που εξαρτώνται από τα φυτά, έως τα πτηνά που φωλιάζουν σε αυτά (Leblanc, 2025). Η υπερβόσκηση από τα ελάφια μπορεί επίσης να οδηγήσει σε αποτυχία αναγέννησης των δέντρων, θέτοντας σε κίνδυνο τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της δασικής κάλυψης και της δέσμευσης άνθρακα. Όταν εφαρμόζεται κατάλληλα με επιστημονικά καθορισμένα όρια θήρας, το κυνήγι μειώνει την πυκνότητα των ελαφιών σε επίπεδα που επιτρέπουν την αποκατάσταση της βλάστησης. Αυτό συμβάλλει στη διατήρηση ενός μωσαϊκού οικοτόπων που υποστηρίζουν μεγαλύτερη ποικιλία φυτών και ζώων, ενισχύοντας έτσι τη βιοποικιλότητα (Mueller, 2020).

Επιπλέον, το κυνήγι συμβάλλει στον έλεγχο εισβολικών ειδών που αποτελούν σοβαρές απειλές για τα αυτόχθονα οικοσυστήματα. Σε πολλές περιοχές, μη

ιθαγενή ζώα που εισήχθησαν σκόπιμα ή κατά λάθος έχουν δημιουργήσει πληθυσμούς που ανταγωνίζονται τα ντόπια είδη για πόρους και καταφύγιο. Για παράδειγμα, οι αγριόχοιροι στις Ηνωμένες Πολιτείες προκαλούν εκτεταμένες ζημιές στις καλλιέργειες, τη φυσική βλάστηση και τους υδάτινους πόρους. Επιπλέον, λεηλατούν φωλιές πτηνών και μικρών θηλαστικών. Καθώς αυτά τα ζώα αναπαράγονται γρήγορα και έχουν λίγους φυσικούς εχθρούς, τα παραδοσιακά εργαλεία διαχείρισης της άγριας ζωής συχνά αποτυγχάνουν στον έλεγχό τους. Το ρυθμιζόμενο κυνήγι —ενίοτε ενισχυόμενο μέσω προγραμμάτων επιβράβευσης— αποτελεί μία από τις πιο αποτελεσματικές μεθόδους για τον περιορισμό της εξάπλωσης και των επιπτώσεών τους (Préau, 2022).

Το κυνήγι βοηθά επίσης στη διατήρηση της γενετικής υγείας των πληθυσμών της άγριας ζωής. Στο φυσικό περιβάλλον, οι θηρευτές στοχεύουν συχνά τα πιο αδύναμα, ηλικιωμένα ή λιγότερο υγιή άτομα. Παρομοίως, οι υπεύθυνοι κυνηγοί που ακολουθούν ηθικές οδηγίες και τις αρχές της δίκαιης καταδίωξης επιλέγουν, όπου είναι δυνατόν, ώριμα ζώα, συχνά πέραν της αναπαραγωγικής τους ηλικίας. Αυτή η επιλεκτική πίεση προσομοιάζει με τη φυσική θήρευση και αποτρέπει την αναπαραγωγή ατόμων με επιβλαβή γενετικά χαρακτηριστικά. Επιπλέον, το ελεγχόμενο κυνήγι μπορεί να μειώσει τον ενδοειδικό ανταγωνισμό για περιορισμένους πόρους όπως η τροφή, το νερό και το καταφύγιο. Όταν οι πληθυσμοί υπερβαίνουν τη φέρουσα ικανότητα του οικοσυστήματος, τα ζώα υποφέρουν από υποσιτισμό, αυξημένη μετάδοση ασθενειών και θανάτους λόγω άγχους. Με την ευθυγράμμιση του πληθυσμού των ειδών άγριας πανίδας με τη ζωοχωρητικότητα των οικοτόπων, το κυνήγι ενισχύει τη συνολική υγεία και ανθεκτικότητα της άγριας ζωής (Mustin, 2021).

Από οικολογικής σκοπιάς, το κυνήγι λειτουργεί επίσης ως μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης για περιβαλλοντικές αλλαγές. Οι κυνηγοί, ιδιαίτερα εκείνοι που διαθέτουν βαθιά γνώση των τοπικών ενδιαιτημάτων, είναι συχνά οι πρώτοι που παρατηρούν ασυνήθιστα πρότυπα συμπεριφοράς της άγριας πανίδας, μεταβολές στους πληθυσμούς ή ενδείξεις ασθενειών (Guckian, 2009). Οι παρατηρήσεις τους μπορούν να προσφέρουν πολύτιμα δεδομένα για επιστημονική παρακολούθηση και έρευνα. Πολλές υπηρεσίες διαχείρισης της άγριας πανίδας συνεργάζονται στενά με κυνηγετικές οργανώσεις ώστε να παρακολουθούν τους πληθυσμούς ζώων, να αξιολογούν την υγεία των οικοσυστημάτων και να αναπτύσσουν στρατηγικές διαχείρισης. Με αυτόν τον τρόπο, οι κυνηγοί λειτουργούν ως επιστήμονες - πολίτες και διαχειριστές της γης, παρέχοντας γνώσεις που διαφορετικά θα περνούσαν απαρατήρητες (Duda, 2022).

Ένα ακόμη οικολογικό πλεονέκτημα του κυνηγιού είναι η οικονομική και λειτουργική στήριξη που παρέχει σε δράσεις διατήρησης. Σε πολλές χώρες, η χρηματοδότηση για αποκατάσταση οικοτόπων, έρευνα για την άγρια ζωή και προγράμματα κατά της λαθροθηρίας προέρχεται κυρίως από έσοδα που σχετίζονται με το κυνήγι. Για παράδειγμα, στις Ηνωμένες Πολιτείες, ο Νόμος Ομοσπονδιακής Βοήθειας για την Αποκατάσταση της Άγριας Ζωής (γνωστός και ως

Pittman-Robertson Act) επιβάλλει ειδικό φόρο σε όπλα, πυρομαχικά και εξοπλισμό κυνηγιού (Connors, 2022).

Τα έσοδα από τη δραστηριότητα της θήρας, και όσες οικονομικές δραστηριότητες σχετίζονται με αυτή, κατανέμονται σε υπηρεσίες άγριας ζωής για προγράμματα διατήρησης, απόκτηση γης και εκπαιδευτικές δράσεις. Αυτοί οι πόροι είναι καθοριστικής σημασίας για τη διατήρηση υγιών οικοτόπων, τη διεξαγωγή μελετών πληθυσμών ειδών καθώς και για την προστασία απειλούμενων ειδών. Χωρίς αυτό το οικονομικό υπόβαθρο, πολλές δράσεις διατήρησης δεν θα ήταν βιώσιμες.

Αν και ο οικότουρισμός συχνά έχει μεγαλύτερη δημόσια αποδοχή από το κυνήγι, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι ο κυνηγετικός τουρισμός μπορεί να προσφέρει ουσιαστικά οικολογικά οφέλη σε περιοχές όπου η φωτογραφική αναψυχή δεν είναι εφικτή. Σε απομακρυσμένες περιοχές της Αφρικής, για παράδειγμα, το βιώσιμο trophy hunting έχει συμβάλει στη διατήρηση εκτάσεων που διαφορετικά θα μετατρέπονταν σε γεωργική ή κτηνοτροφική γη. Τα οικονομικά κίνητρα που παρέχονται στις τοπικές κοινότητες μέσω ρυθμιζόμενων κυνηγετικών δραστηριοτήτων προάγουν τη συνύπαρξη με την άγρια ζωή και μειώνουν τις συγκρούσεις. Όταν οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται απτά οφέλη από τη διατήρηση των οικοσυστημάτων, είναι πιο πιθανό να υποστηρίξουν τους στόχους προστασίας. Αυτό το μοντέλο, γνωστό ως κοινοτική διαχείριση φυσικών πόρων, έχει αποφέρει θετικά αποτελέσματα σε χώρες όπως η Ναμίμπια, όπου οι πληθυσμοί άγριας ζωής έχουν ανακάμψει και οι τοπικοί πληθυσμοί συμμετέχουν ενεργά στις αποφάσεις διατήρησης (Muroshi, 2016).

Το κυνήγι συμβάλλει επίσης στη διατήρηση των φυσικών διαδικασιών οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από διαταραχές. Σε φυσικά συστήματα, διαταραχές όπως οι φωτιές, οι πλημμύρες και η θήρευση δημιουργούν ετερογένεια στο τοπίο. Αυτή η ποικιλομορφία είναι ουσιαστική για την προώθηση διαφόρων διαδοχικών σταδίων και οικολογικών θέσεων. Το κυνήγι, όταν κατανέμεται χωρικά και χρονικά, συμβάλλει σε αυτή την ετερογένεια επηρεάζοντας τα πρότυπα μετακίνησης, τη συμπεριφορά και τη χρήση των οικοτόπων από τα ζώα. Για παράδειγμα, σε περιοχές με έντονη θηρευτική πίεση, τα θηράματα μπορεί να αποφεύγουν ορισμένες ζώνες, επιτρέποντας στη βλάστηση να ανακάμψει και να δημιουργηθεί καταφύγιο για άλλα είδη. Αυτές οι δυναμικές ενισχύουν την οικολογική πολυπλοκότητα και προάγουν μεγαλύτερο πλούτο ειδών (Olderham, 2020).

Στα υδροτοπικά οικοσυστήματα, το κυνήγι υδρόβιων πτηνών παρέχει σημαντικά κίνητρα για τη διατήρηση και τη διαχείριση βάλτων, ελών και εκβολών ποταμών. Οργανώσεις όπως οι Ducks Unlimited, που στηρίζονται κυρίως από κυνηγούς, έχουν προστατεύσει εκατομμύρια στρέμματα υδροτόπων στη Βόρεια Αμερική. Αυτά τα οικοσυστήματα δεν είναι μόνο ζωτικής σημασίας για τα μεταναστευτικά πτηνά αλλά λειτουργούν επίσης ως περιοχές αναπαραγωγής για αμφίβια, φυτώρια για ψάρια και φίλτρα για ρύπους. Οι υγρότοποι λειτουργούν και ως φυσικά φράγματα έναντι των πλημμυρών και αποθηκεύουν σημαντικές ποσότητες άνθρακα (Stiller, 2022). Με την προστασία αυτών των περιοχών για κυνηγετικούς

σκοπούς, οι οργανώσεις διατήρησης προστατεύουν ταυτόχρονα και ένα πλήθος από οικοσυστημικές υπηρεσίες.

Το κυνήγι ενισχύει επίσης τη σύνδεση μεταξύ ανθρώπων και φύσης – μια σχέση που καθίσταται όλο και πιο σπάνια στη σύγχρονη κοινωνία. Σε μια εποχή όπου κυριαρχεί η αστικοποίηση και η ψηφιακή απομόνωση, η πράξη του κυνηγιού ωθεί τους ανθρώπους να έρθουν σε άμεση επαφή με τη φύση, να παρατηρήσουν τη συμπεριφορά των ζώων, να μάθουν εποχιακά πρότυπα και να κατανοήσουν τις οικολογικές σχέσεις. Αυτή η εμπειρία μπορεί να καλλιεργήσει μια βαθιά αίσθηση ευθύνης προς το περιβάλλον. Πολλοί κυνηγοί αναπτύσσουν μια ηθική διατήρησης που βασίζεται στις προσωπικές τους εμπειρίες με την άγρια ζωή και τα οικοσυστήματα. Αυτή η ηθική συχνά μεταφράζεται σε δια βίου υπεράσπιση της προστασίας οικοτόπων, της διατήρησης ειδών και της βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων.

Παρόλο που τα οφέλη του κυνηγιού είναι εμφανή, δεν σημαίνει ότι κάθε μορφή θήρας είναι ευεργετική. Η θετική συνεισφορά του κυνηγιού εξαρτάται από αυστηρή ρύθμιση, επιστημονική εποπτεία, ηθικά πρότυπα και διαφάνεια. Το μη βιώσιμο ή παράνομο κυνήγι —όπως η λαθροθηρία, η υπερεκμετάλλευση ή η στόχευση απειλούμενων ειδών— αποτελεί σοβαρή απειλή για τη βιοποικιλότητα. Ωστόσο, όταν η θήρα καθοδηγείται από επιστημονικά δεδομένα, ελέγχεται μέσω συστημάτων αδειοδότησης και εντάσσεται σε ευρύτερα πλαίσια διατήρησης, μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο προστασίας και διαχείρισης της άγριας ζωής (Connors, 2022).

Υπάρχουν βάσιμες ανησυχίες που σχετίζονται με ορισμένες μορφές κυνηγιού, ιδιαίτερα το trophy hunting, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω διαφανών πολιτικών και συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων. Τα οικολογικά πλεονεκτήματα του κυνηγιού δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται ως δικαιολογία για ανήθικες πρακτικές, ούτε μπορούν τα οικονομικά οφέλη να δικαιολογούν βλάβη σε ευάλωτα είδη. Μια ισορροπημένη προσέγγιση που περιλαμβάνει ισχυρή εφαρμογή των νόμων, διεθνή συνεργασία και εκπαίδευση είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι το κυνήγι συνεισφέρει θετικά στους στόχους της διατήρησης (Muroshi, 2016).

Καθώς η κλιματική αλλαγή επιταχύνεται και η ανθρώπινη επέκταση εντείνεται, οι διαχειριστές άγριας ζωής αντιμετωπίζουν όλο και πιο σύνθετες προκλήσεις. Τα είδη μετακινούνται σε νέες περιοχές, τα οικοσυστήματα μεταμορφώνονται ραγδαία και τα παραδοσιακά μοντέλα διατήρησης δοκιμάζονται. Η θήρα, με την εγγενή ευελιξία της και την εφαρμογή της σε τοπικό επίπεδο, είναι ιδανική για να συμπληρώσει τις προσαρμοστικές στρατηγικές. Για παράδειγμα, καθώς ορισμένα είδη επεκτείνονται σε νέες περιοχές λόγω αύξησης της θερμοκρασίας ή αλλαγών στους οικοτόπους, το κυνήγι μπορεί να βοηθήσει στον έλεγχο των πληθυσμών τους και να μετριάσει τις αρνητικές επιπτώσεις στη γηγενή πανίδα και χλωρίδα. Αυτή η ευελιξία καθιστά το κυνήγι ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο σε τοπία όπου οι προτεραιότητες της διαχείρισης πρέπει να αλλάζουν γρήγορα βάσει νέων δεδομένων (Leader-Williams, 2009).

Επιπλέον, σε τοπία που έχουν κατακερματιστεί από έργα οδοποιίας, γεωργίας και αστικής ανάπτυξης, η επανεισαγωγή αρπακτικών ή η πλήρης ανασύσταση τροφικών πλεγμάτων δεν είναι πάντα εφικτή. Σε τέτοιες περιπτώσεις, το κυνήγι αναλαμβάνει ρόλο οικολογικού ελέγχου πληθυσμών, αντικαθιστώντας εν μέρει τη λειτουργία των απολεσθέντων θηρευτών. Αν και η ιδανική λύση θα ήταν η αποκατάσταση πλήρως λειτουργικών οικοσυστημάτων, η πραγματικότητα είναι πως το κυνήγι θα παραμείνει αναγκαίο εργαλείο διαχείρισης σε πολλές περιοχές. Επιτρέπει στους διαχειριστές της άγριας ζωής να επηρεάζουν τη δυναμική των πληθυσμών χωρίς να απαιτούνται δαπανηρά και ενίοτε αμφιλεγόμενα προγράμματα επανεγκατάστασης (Hames, 2017).

Σε αστικές και προαστιακές περιοχές, όπου η άγρια πανίδα όπως τα ελάφια έρχεται σε σύγκρουση με ανθρώπινες υποδομές, η ελεγχόμενη θήρα είναι συχνά η πιο ρεαλιστική λύση. Αυτά τα προγράμματα είναι εξαιρετικά ρυθμισμένα και επικεντρώνονται στην ελαχιστοποίηση των συγκρούσεων με την κοινωνία και το περιβάλλον. Χωρίς αυτά, ο υπερπληθυσμός οδηγεί σε αυξημένες συγκρούσεις με οχήματα, εξάπλωση ασθενειών και υποβάθμιση των φυσικών χώρων — προβλήματα που έχουν τόσο οικολογικό όσο και οικονομικό κόστος. Με αυτόν τον τρόπο, τα κυνηγετικά προγράμματα σε ημιαστικά περιβάλλοντα υπογραμμίζουν τη σύγχρονη σημασία του κυνηγιού σε ανθρώπινα διαμορφωμένα τοπία.

Παγκοσμίως, το κυνήγι διαδραματίζει διαφορετικούς οικολογικούς ρόλους ανάλογα με τις περιφερειακές προτεραιότητες και τις προκλήσεις διατήρησης. Στην Αρκτική, το κυνήγι διαβίωσης από ιθαγενείς κοινότητες συμβάλλει στην επισιτιστική ασφάλεια και τη διατήρηση πολιτιστικών παραδόσεων, ενώ ταυτόχρονα διατηρεί βιώσιμους πληθυσμούς φώκιας, φάλαινας και ταράνδου. Στην Αυστραλία, το κυνήγι εισβολικών ειδών όπως τα κουνέλια προστατεύει εύθραυστα ερημικά οικοσυστήματα από μη αναστρέψιμες ζημιές. Σε κάθε μία από αυτές τις περιπτώσεις, το κυνήγι λειτουργεί όχι ως παρωχημένη πρακτική, αλλά ως σύγχρονο εργαλείο για την επίλυση οικολογικών προβλημάτων (Bengsen, 2016).

Το κυνήγι μπορεί επίσης να διαδραματίσει ρόλο στη διαχείριση ασθενειών που επηρεάζουν τόσο την άγρια ζωή όσο και τον άνθρωπο. Για παράδειγμα, η χρόνια εξασθενητική νόσος (Chronic Wasting Disease – CWD) σε ελάφια και άλκες έχει εγείρει ανησυχίες στη Βόρεια Αμερική. Η ελεγχόμενη θήρα συμβάλλει στην παρακολούθηση και στον περιορισμό της εξάπλωσης της νόσου, αφαιρώντας δυνητικά μολυσμένα άτομα από τον πληθυσμό. Τα δεδομένα επιτήρησης που συλλέγονται κατά τις κυνηγετικές περιόδους βοηθούν τις υπηρεσίες άγριας ζωής να εντοπίσουν εστίες και να διαμορφώσουν στρατηγικές περιορισμού. Επιπλέον, η μείωση της πυκνότητας ειδών σε ευπαθείς περιοχές συμβάλλει στη μείωση των ποσοστών μετάδοσης, προστατεύοντας όχι μόνο την άγρια πανίδα αλλά και τα κοπάδια κτηνοτροφίας και, δυνητικά, την ανθρώπινη υγεία (Mysterud, 2020).

Συχνά παραβλέπεται και η συμβολή της θήρας στη συλλογή κρίσιμων οικολογικών δεδομένων. Τα βιολογικά δείγματα που συλλέγονται κατά την εκδορά (όπως δόντια, ιστός ή κέρατα) μπορούν να αναλυθούν για την παρακολούθηση της

υγείας, της γενετικής ποικιλότητας και της ηλικιακής δομής των πληθυσμών. Πολλές χώρες απαιτούν υποχρεωτική καταγραφή των θηρευμένων ζώων, δημιουργώντας μια βάση δεδομένων απαραίτητη για την ακριβή πρόβλεψη οικολογικών μοντέλων και την τροποποίηση διαχειριστικών πολιτικών (Leader-Williams, 2009).

Πέρα από την επιστήμη, το κυνήγι αποτελεί και μέσο διατήρησης της παραδοσιακής οικολογικής γνώσης. Πολλές αυτόχθονες και αγροτικές κοινότητες κατέχουν μακράιωνη γνώση για τη φύση, διαμορφωμένη μέσα από τη βιώσιμη θήρα. Η ενσωμάτωση αυτής της γνώσης στη σύγχρονη διαχείριση άγριας ζωής οδηγεί σε πιο ολιστικά και πολιτισμικά ευαίσθητα προγράμματα. Με αυτό τον τρόπο, η υποστήριξη της παραδοσιακής θήρας ενισχύει όχι μόνο τη βιολογική ποικιλότητα αλλά και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Καθώς η οικολογική αποκατάσταση γίνεται παγκόσμια προτεραιότητα, το κυνήγι προορίζεται να διαδραματίσει ρόλο στη διαχείριση των αναγεννημένων τοπίων (Connors, 2022). Έργα αναδάσωσης, αποκατάστασης υγροτόπων ή επανεισαγωγής ειδών συχνά αντιμετωπίζουν προκλήσεις από υπεράριθμους πληθυσμούς ή συγκρούσεις με ανθρώπινες δραστηριότητες. Το προσαρμοστικό και επιλεκτικό κυνήγι μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη ρύθμιση αυτών των καταστάσεων, χωρίς να υπονομεύει τους στόχους αποκατάστασης. Στην Ευρώπη, περιοχές όπως το Δέλτα του Δούναβη ή η Ιβηρική Χερσόνησος εφαρμόζουν τέτοιες πρακτικές (Duda, 2022).

Συνολικά, τα οικολογικά οφέλη του κυνηγιού είναι πολύπλευρα: από τη ρύθμιση πληθυσμών και την προστασία οικοτόπων, μέχρι τη συλλογή δεδομένων, την ενσωμάτωση παραδοσιακής γνώσης και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων (Eichler, 2018). Δεν πρόκειται για μεμονωμένα πλεονεκτήματα αλλά για λειτουργίες που ενσωματώνονται σε ολοκληρωμένα συστήματα διατήρησης. Σε μια εποχή όλο και μεγαλύτερων περιβαλλοντικών προκλήσεων, το κυνήγι —όταν διέπεται από επιστημονικά κριτήρια, ηθική και πολιτική βούληση— αποτελεί εργαλείο οικολογικής σταθερότητας. Η σύγκρουση μεταξύ κυνηγών και οικολόγων πρέπει να μετατραπεί σε συνεργασία. Μόνο μέσα από κοινή ευθύνη, διαφάνεια και αμοιβαίο σεβασμό μπορούμε να διασφαλίσουμε την ευημερία του φυσικού μας κόσμου για τις επόμενες γενιές (Murposhi, 2016).

4. Η Θήρα σε Υγροτόπους και το Νέο Θεσμικό Πλαίσιο της Ε.Ε.

Οι υγροτόποι (λίμνες, έλη, λιμνοθάλασσες, ποτάμια, εκβολές ποταμών) είναι από τα πλουσιότερα σε βιοποικιλότητα οικοσυστήματα. Παρέχουν καταφύγιο, τροφή και αναπαραγωγικά ενδιαίτηματα για:

- Υδρόβια πτηνά (πάπιες, χήνες, φαλαρίδες)
- Αμφίβια, ερπετά και ψάρια
- Είδη υπό απειλή, όπως η βαλτόπαπια (*Aythya nyroca*) κ.α.

Οι υγροτόποι συγκαταλέγονται στα πιο οικολογικά πολύτιμα οικοσυστήματα της Ευρώπης. Εκτός από τη βιοποικιλότητα που φιλοξενούν, επιτελούν κρίσιμες λειτουργίες για τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Λειτουργούν ως φυσικά φίλτρα καθαρισμού του νερού, ρυθμίζουν τις πλημμύρες, αποθηκεύουν άνθρακα, στηρίζουν την τοπική γεωργία και την αλιεία και αποτελούν κρίσιμο πυλώνα της οικολογικής ισορροπίας. Ωστόσο, είναι εξαιρετικά ευάλωτοι στην υποβάθμιση, λόγω αποστραγγίσεων, ρύπανσης από γεωργικές ή αστικές πηγές, υπέρμετρης χρήσης των φυσικών τους πόρων, καθώς και της ανεξέλεγκτης ή μη επαρκώς ρυθμισμένης κυνηγετικής δραστηριότητας (Caddell, 2025).

Η θήρα σε υγροτοπικά οικοσυστήματα στην Ελλάδα επικεντρώνεται κυρίως σε υδρόβια και παρυδάτια πτηνά, τα οποία χρησιμοποιούν τους υγροτόπους ως περιοχές διαχείμανσης. Η πρακτική αυτή έχει εποχικό χαρακτήρα, με έμφαση στον χειμώνα και σε πολύ περιορισμένες υγροτοπικές εκτάσεις (δελταϊκά, λιμναία ή ποτάμια οικοσυστήματα). Οι μέθοδοι αυτές, αν και παραδοσιακές, θεωρείται, ότι μπορούν να δημιουργήσουν εν δυνάμει συγκρούσεις με τους στόχους διατήρησης, ιδίως όταν δεν συνοδεύονται από αποτελεσματική ρύθμιση και παρακολούθηση (Thomas, 2021).

Η προστασία των υγροτόπων και η παράλληλη συνέχιση της θήρας απαιτούν μια ισορροπημένη, οικολογικά τεκμηριωμένη και κοινωνικά αποδεκτή προσέγγιση, που να συνδυάζει τη διατήρηση των φυσικών λειτουργιών με τον σεβασμό στις πολιτισμικές και οικονομικές διαστάσεις της κυνηγετικής παράδοσης. Παρ' όλα αυτά η θήρα εξακολουθεί να απαγορεύεται ανατιολόγητα σε ποσοστό μεγαλύτερο από το 80% της έκτασης των υγροτόπων της χώρας μας.

4.1 Νομικό Πλαίσιο Θήρας σε Υγροτόπους στην Ελλάδα

A. Ελληνικό Δίκαιο

- Οι περισσότεροι υγροτόποι προστατεύονται ως περιοχές Ramsar, ως καταφύγια άγριας ζωής ή είναι ενταγμένοι στο δίκτυο περιοχών Natura 2000
- Οι ετήσιες ρυθμιστικές διατάξεις καθορίζουν με ακρίβεια σε ποιους υγροτόπους επιτρέπεται θήρα και υπό ποιες προϋποθέσεις (αριθμός πτηνών, ημερήσια όρια, είδη κ.α.)

- Η χρήση μολύβδινων σκαγιών απαγορεύεται σε υγροτόπους, βάσει ΚΥΑ 180038/2013, εναρμονισμένης με το ευρωπαϊκό δίκαιο

B. Ευρωπαϊκό Δίκαιο – Οδηγία για τα Πτηνά (2009/147/ΕΚ)

- Επιβάλλει στα κράτη μέλη την αυστηρή προστασία των ειδών πτηνών, ιδιαίτερα κατά την αναπαραγωγική και μεταναστευτική περίοδο
- Θέτει περιορισμούς στη χρονική διάρκεια θήρας, στους τρόπους και μέσα θήρας, και απαιτεί την επιστημονική τεκμηρίωση κάθε παρέκκλισης
- Απαγορεύει τη θήρα σε περίπτωση παρατεταμένων παγετών (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2009).

4.2 Η Νέα Οδηγία για την Αποκατάσταση της Φύσης (Nature Restoration Law, 2024)

Η έγκριση της νέας Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Αποκατάσταση της Φύσης (Nature Restoration Law, 2024) φέρνει ουσιώδεις αλλαγές στη διαχείριση των φυσικών οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών θήρας. Η οδηγία προβλέπει την υποχρεωτική αποκατάσταση τουλάχιστον του 30% των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων έως το 2030 και εστιάζει ιδιαίτερα στην οικολογική ανασυγκρότηση ποταμών, υγροτόπων και πεδινών ενδιαιτημάτων, με στόχο την αποκατάσταση φυσικών υδρολογικών λειτουργιών, όπως η ροή και η στάθμη των νερών, αλλά και η σύνδεση μεταξύ ποταμών και παρακείμενων υγροτόπων. Οι διατάξεις της οδηγίας περιλαμβάνουν σαφείς υποχρεώσεις για την παρακολούθηση της θηρευτικής πίεσης σε περιοχές αποκατάστασης, γεγονός που καθιστά τη θήρα σε τέτοια οικοσυστήματα άμεσα εξαρτώμενη από επιστημονικά δεδομένα και διαχειριστικά σχέδια.

Η Ελλάδα, όπως όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ, υποχρεούται να εκπονήσει εθνικό σχέδιο αποκατάστασης, στο οποίο θα πρέπει να αναφέρεται με σαφήνεια αν και υπό ποιες προϋποθέσεις θα επιτρέπεται η θήρα σε περιοχές υπό αποκατάσταση, ειδικά σε προστατευόμενους υγροτόπους που εμπίπτουν στο δίκτυο Natura 2000 ή στη Σύμβαση Ramsar. Ενδεικτικά, περιοχές όπως ο Αμβρακικός Κόλπος, η λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου και οι υγρότοποι της Βόρειας Ελλάδας αποτελούν ταυτόχρονα περιοχές υψηλής οικολογικής σημασίας και παραδοσιακής κυνηγετικής δραστηριότητας. Αυτά τα οικοσυστήματα βρίσκονται ήδη υπό περιβαλλοντική πίεση λόγω ρύπανσης, γεωργικών παρεμβάσεων και μεταβολών στην αλατότητα.

Η συνύπαρξη προστασίας της φύσης και συνέχισης της θήρας σε τέτοιες περιοχές απαιτεί τη θεσμοθέτηση συγκεκριμένων τοπικών σχεδίων διαχείρισης, με συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών και κυνηγετικών συλλόγων. Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της θήρας εξαρτάται πλέον από τη συμμόρφωση με επιστημονικά τεκμηριωμένα όρια φέρουσας ικανότητας, την καταπολέμηση της παρανομίας και την απόλυτη εφαρμογή της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ για τα άγρια

πτηνά, σε συνδυασμό με τη νέα Οδηγία για την Αποκατάσταση της Φύσης. Επιπρόσθετα, η πολιτική για τους υγροτόπους καλείται πλέον να ενσωματώνει την κλιματική διάσταση, αναγνωρίζοντας τους υγροτόπους όχι μόνο ως οικοτόπους, αλλά και ως κρίσιμες δεξαμενές άνθρακα και ρυθμιστές μικροκλίματος. Η θήρα σε αυτά τα οικοσυστήματα μπορεί να παραμείνει συμβατή μόνο εφόσον ενταχθεί σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης που εξισορροπεί την οικολογική αναγκαιότητα με τις κοινωνικές και πολιτισμικές παραμέτρους της κυνηγετικής δραστηριότητας (Tamas, 2024).

5. Η Κοινωνική Διάσταση της Θήρας: Από Παράδοση σε Αντικείμενο Διχασμού

Η θήρα δεν είναι μόνο μια οικολογική ή νομική δραστηριότητα· είναι και ένα βαθιά κοινωνικό φαινόμενο, που συνδέεται με την ιστορία, την ταυτότητα, τις πολιτισμικές αξίες και τις κοινωνικές μεταβολές. Αν και για πολλούς κυνηγούς η δραστηριότητα αυτή ενσαρκώνει την επαφή με τη φύση, την οικογενειακή παράδοση ή τον ελεύθερο χρόνο, για άλλους πολίτες αποτελεί πηγή έντονης αντίθεσης και ηθικής κριτικής.

5.1. Η Θήρα ως Παράδοση και Πολιτιστική Κληρονομιά

A. Κοινωνική ένταξη και μετάδοση

Η θήρα αποτελεί για πολλούς κατοίκους της υπαίθρου πολιτισμικό στοιχείο συνέχειας. Συχνά μεταβιβάζεται από πατέρα σε γιο, αποτελεί αντικείμενο κοινωνικοποίησης και συνοδεύεται από τελετουργίες (π.χ. κοινό κυνήγι, επεξεργασία θηράματος, γεύμα). Ιδιαίτερα σε περιοχές όπως η Ήπειρος, η Στερεά Ελλάδα ή η Μακεδονία, το κυνήγι συνδέεται με:

- Ανάμνηση της επιβίωσης σε παλαιότερες εποχές
- Αντίληψη περί ανδρείας και δεξιότητας
- Επαφή με τη φύση και τη χειρονακτική εργασία

Για χιλιάδες κυνηγούς, η θήρα αποτελεί:

- Αντίδοτο στην αστικοποίηση και το ψηφιακό άγχος
- Τρόπο εκτόνωσης, άσκησης και επαφής με το φυσικό περιβάλλον
- Μέσο κοινωνικής συνεύρεσης (π.χ. συλλογικά κυνήγια)

Παρόμοια με άλλα φυσιολατρικά χόμπι (πεζοπορία, ορειβασία), η θήρα προσφέρει ψυχολογικά οφέλη, εφόσον ασκείται υπεύθυνα και σεβόμενη το περιβάλλον.

Σε πολλές πόλεις, η κοινή γνώμη έχει επηρεαστεί από:

- Οπτική της κακοποίησης ζώων (ειδικά από εικόνες στο διαδίκτυο)
- Το αφήγημα της αντιβίας και δικαιωμάτων των ζώων
- Τον διαχωρισμό ανάμεσα σε «φύση για απόλαυση» και «φύση για εκμετάλλευση»

Η βασική ηθική πρόκληση σχετίζεται με το ερώτημα κατά πόσο είναι αποδεκτό ο άνθρωπος να αφαιρεί τη ζωή ενός άγριου ζώου, ακόμη και όταν αυτό γίνεται στο πλαίσιο της νόμιμης θήρας. Η απάντηση δεν είναι απλή και εξαρτάται από το πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσεται η πράξη: αν αυτή εξυπηρετεί σκοπούς όπως η ισορροπία του οικοσυστήματος ή η κάλυψη βασικών αναγκών, μπορεί να θεωρηθεί ηθικά πιο ανεκτή.

Κρίσιμο στοιχείο για την ηθική αποδοχή της θήρας είναι το κίνητρο που την υποκινεί. Όταν η δραστηριότητα βασίζεται σε ουσιώδεις σκοπούς, όπως η βιώσιμη διαχείριση πληθυσμών ή η προμήθεια τροφής, ηθικά θεωρείται πιο αποδεκτή από το κυνήγι μέσω του οποίου επιδιώκεται καθαρά η ψυχαγωγία ή η προσωπική ικανοποίηση χωρίς ευθύνη. Η πρόθεση του κυνηγού αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα, καθώς αποτυπώνει τον βαθμό συνειδητότητας και σεβασμού απέναντι στο φυσικό περιβάλλον. Το ανεύθυνο κυνήγι, είτε λόγω υπερβολής είτε λόγω επίδειξης, δεν μπορεί να σταθεί ηθικά ως αποδεκτή συμπεριφορά (Mkono, 2023).

Παράλληλα, η θήρα διαδραματίζει συχνά ρόλο ρυθμιστή στους πληθυσμούς της άγριας πανίδας, κυρίως σε περιπτώσεις απουσίας φυσικών θηρευτών. Σε πολλές περιοχές, η ελεγχόμενη θήρα βοηθά στην αποτροπή πληθυσμιακών εκρήξεων που μπορεί να προκαλέσουν οικολογικές δυσλειτουργίες. Όταν η θήρα πραγματοποιείται με επιστημονικά τεκμηριωμένους όρους, μπορεί να αποτελέσει μέρος της περιβαλλοντικής πολιτικής, διατηρώντας μία ισορροπία μεταξύ ανθρώπινης δραστηριότητας και φυσικής ανανέωσης. Ωστόσο, η λεπτή ισορροπία μεταξύ διαχείρισης και εκμετάλλευσης απαιτεί συνεχή επίβλεψη και ξεκάθαρη ηθική προσέγγιση (Markham, 2021 & Mkono, 2023).

Η ευθύνη του κυνηγού δεν περιορίζεται στην απόφαση να συμμετάσχει στη θήρα, αλλά επεκτείνεται στον τρόπο με τον οποίο ασκεί τη δραστηριότητα. Η ακαριαία και ανώδυνη εξόντωση του θηράματος αποτελεί ηθική υποχρέωση, όπως και η πλήρης αξιοποίηση του ζώου. Η εγκατάλειψη τραυματισμένων ή νεκρών ζώων χωρίς σκοπό, ή η καταδίωξη άγριων ειδών με υπερβολική αγριότητα, φανερώνουν απουσία ηθικής και ευαισθησίας. Ο σεβασμός προς το θήραμα και η αποφυγή άσκοπης κακοποίησης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ηθικής πρακτικής στο πλαίσιο της θήρας (Markham, 2021).

Τέλος, η ηθική θεμελίωση της θήρας ενισχύεται ουσιαστικά μέσω της εκπαίδευσης και της καλλιέργειας οικολογικής συνείδησης. Ένας ενημερωμένος κυνηγός γνωρίζει όχι μόνο τη νομοθεσία, αλλά και τη βιολογία των θηραμάτων, τις περιβαλλοντικές συνέπειες των πράξεών του, και τη σημασία της αυτορρύθμισης. Η προσωπική ευθύνη για τις επιπτώσεις κάθε εξόδου στο φυσικό περιβάλλον δεν πρέπει να υποτιμάται. Η ηθική περί θήρας, επομένως, δεν εδράζεται μόνο στο «αν» και «πότε» κυνηγά κανείς, αλλά και στο «πώς» — με επίγνωση, αυτοσεβασμό και σεβασμό στη ζωή.

Καθώς η ελληνική κοινωνία μεταβάλλεται:

- Η νεολαία εγκαταλείπει σε μεγάλο βαθμό τη θήρα
- Οι αστικές και διεθνείς αξίες αντικαθιστούν τις τοπικές παραδόσεις
- Οι μετανάστες ή πολίτες χωρίς επαφή με την ύπαιθρο δεν αναγνωρίζουν την κυνηγετική παράδοση

Αυτό οδηγεί σε απομόνωση των κυνηγών ως κοινωνική ομάδα, ενώ αυξάνεται η ανάγκη για διάλογο, εκπαίδευση και κοινωνική ενσωμάτωση.

Η κοινωνική διάσταση της θήρας είναι πολυσύνθετη: αποτελεί ταυτόχρονα παράδοση, δικαίωμα, χόμπι, σύγκρουση, ηθικό δίλημμα και πολιτικό ζήτημα. Η πρόκληση του σήμερα είναι να συνδεθεί η κυνηγετική πρακτική με τις αξίες της βιωσιμότητας, της υπευθυνότητας και της κοινωνικής συνύπαρξης, ώστε να ξεφύγει από τον κοινωνικό διχασμό και να συμβάλει σε έναν κοινό στόχο: τη διατήρηση του φυσικού πλούτου για όλους (Bender, 2023).

Η σύγχρονη περιβαλλοντική διακυβέρνηση δεν μπορεί να αγνοεί τις απόψεις των άμεσα εμπλεκόμενων. Η θηραματοπονία (διαχείριση της άγριας πανίδας μέσω της θήρας) βασίζεται στην αρχή ότι οι κυνηγοί δεν είναι απλοί καταναλωτές ενός φυσικού πόρου, αλλά ενεργοί διαχειριστές, παρατηρητές πεδίου και σε πολλές περιπτώσεις υπερασπιστές των οικοσυστημάτων.

Η κατανόηση των αντιλήψεων, στάσεων και γνώσεων των κυνηγών, καθώς και των δημογραφικών, γεωγραφικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών τους, είναι ουσιώδης για:

- Τον σχεδιασμό ρεαλιστικής και εφαρμόσιμης νομοθεσίας
- Την προώθηση της βιώσιμης θήρας
- Τη βελτίωση του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών
- Την καταπολέμηση της λαθροθηρίας
- Την ανάπτυξη της οικολογικής συνείδησης μέσα από τον κυνηγετικό χώρο

5.2. Το κοινωνιοδημογραφικό προφίλ των κυνηγών στην Ελλάδα

5.2.1 Ηλικία και γενεακή σύνθεση

Σύμφωνα με την έρευνα των Liordos et al., (2021):

- Η πλειοψηφία των κυνηγών (άνω του 60%) είναι ηλικίας 40–65 ετών
- Οι νέοι κυνηγοί (κάτω των 30) αντιπροσωπεύουν λιγότερο από 10% του συνόλου
- Η μέση ηλικία αυξάνεται σταθερά τα τελευταία 20 χρόνια

Το γεγονός αυτό αποδίδεται:

- Στη ρήξη της παράδοσης μετά τις δεκαετίες του '90
- Στην αστικοποίηση και την ψηφιοποίηση του ελεύθερου χρόνου
- Στην ηθική αμφισβήτηση της θήρας από τις νεότερες γενιές

5.2.2 Φύλο και κοινωνική ένταξη

- Πάνω από 98% των κυνηγών είναι άνδρες
- Οι γυναίκες κυνηγοί, αν και αυξάνονται οριακά, παραμένουν σε εξαιρετικά μειοψηφικά ποσοστά
- Κοινωνικά, οι κυνηγοί εντάσσονται κυρίως σε:
 - ο Αγροτικές ή ημιαστικές κοινότητες
 - ο Χαμηλό-μεσαία εισοδηματικά στρώματα
 - ο Επαγγέλματα που σχετίζονται με την αγροτική, χειρωνακτική ή τεχνική εργασία

Αυτό επηρεάζει το πώς οι ίδιοι νοηματοδοτούν τη θήρα: όχι ως πολυτελή αναψυχή, αλλά ως έκφραση ταυτότητας, ανεξαρτησίας και επαφής με τη φύση.

5.2.3 Μορφωτικό επίπεδο και στάσεις απέναντι στην περιβαλλοντική εκπαίδευση

- Η πλειοψηφία διαθέτει μέση εκπαίδευση (Γυμνάσιο–Λύκειο)
- Μικρό ποσοστό διαθέτει ανώτερες ή ανώτατες σπουδές
- Παρόλα αυτά, το ενδιαφέρον για περιβαλλοντική πληροφόρηση είναι υψηλό, ιδιαίτερα στους νεότερους κυνηγούς και όσους ανήκουν σε οργανωμένους συλλόγους

6. Απόψεις των κυνηγών για τη θήρα: ηθική, σκοπός, οικολογία

Για την πλειονότητα των κυνηγών στην Ελλάδα, η θήρα δεν είναι απλώς μια δραστηριότητα αναψυχής ή άθλημα, αλλά βιώνεται ως δικαίωμα που προστατεύεται συνταγματικά, υπό την προϋπόθεση ότι ασκείται στο πλαίσιο της νομιμότητας. Αποτελεί έναν τρόπο ζωής που τους συνδέει με το φυσικό περιβάλλον, λειτουργώντας ως αντίβαρο στις πιέσεις και τη ρουτίνα του αστικού τρόπου διαβίωσης. Οι κυνηγοί δεν αντιλαμβάνονται τη θήρα ως πράξη «δολοφονίας» ή βίας, αλλά ως συμμετοχή σε έναν φυσικό κύκλο, όπου ο άνθρωπος αναμετράται με το ζώο υπό δίκαιους και ισότιμους όρους. Η έννοια της «δίκαιης θήρας» αποτελεί για πολλούς έναν ηθικό και αξιακό πυρήνα της δραστηριότητας, στον οποίο κυρίαρχη θέση κατέχει ο σεβασμός προς το ζώο και το περιβάλλον.

Η προσωπική επαφή με τη φύση είναι θεμελιώδης πτυχή της εμπειρίας του κυνηγού. Πολλοί δηλώνουν ότι αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στην παρατήρηση, εξερεύνηση και φροντίδα του φυσικού περιβάλλοντος παρά στην ίδια τη διαδικασία της θήρας. Ορισμένοι περιγράφουν τον εαυτό τους ως άτυπους «φύλακες» της υπαίθρου, δηλώνοντας ότι συχνά καταγγέλλουν περιβαλλοντικές παραβάσεις ή παράνομες ενέργειες, τις οποίες το κράτος αδυνατεί να εντοπίσει εγκαίρως. Αυτή η στάση φανερώνει ένα αίσθημα ευθύνης και ενεργής συμμετοχής στην προστασία των φυσικών πόρων, με τους κυνηγούς να θεωρούν ότι συμβάλλουν στην επιτήρηση και διαχείριση της φύσης με τρόπους που η επίσημη πολιτεία αδυνατεί να εφαρμόσει πλήρως.

Οι περισσότεροι κυνηγοί:

- Αποδέχονται την ανάγκη ύπαρξης κανόνων και προστασίας των ειδών
- Στηρίζουν την επιστημονική παρακολούθηση πληθυσμών
- Αμφισβητούν, όμως, ρυθμίσεις που προκύπτουν χωρίς συμμετοχή τους (π.χ. απαγορεύσεις σε συγκεκριμένες περιοχές χωρίς προηγούμενη διαβούλευση)

Υπάρχει έντονη δυσπιστία προς περιβαλλοντικές ΜΚΟ και γενικευμένη αντίληψη ότι η φωνή των κυνηγών δεν ακούγεται επαρκώς.

6.1 Στάσεις απέναντι στη νομοθεσία: εμπιστοσύνη, προβλήματα, προσδοκίες

Οι κυνηγοί στην πλειοψηφία τους σέβονται το νομικό πλαίσιο, ιδιαίτερα οι οργανωμένοι και αδειοδοτημένοι. Εντούτοις:

- Θεωρούν ότι πολλές αποφάσεις είναι γραφειοκρατικές ή αναντίστοιχες με την πραγματικότητα πεδίου
- Αισθάνονται ότι τιμωρούνται συλλογικά για τις παρανομίες ορισμένων
- Αναγνωρίζουν την ανάγκη για επικαιροποίηση του δασικού και περιβαλλοντικού πλαισίου

6.2 Προβλήματα

Σημαντικό μέρος του κυνηγετικού πληθυσμού εκφράζει βαθιές επιφυλάξεις και διαμαρτυρίες για τον τρόπο που η Πολιτεία ρυθμίζει και εποπτεύει τη θήρα. Οι συχνότερα καταγεγραμμένοι προβληματισμοί περιλαμβάνουν:

- Έλλειψη διαφάνειας στις ρυθμιστικές αποφάσεις, κυρίως όσον αφορά απαγορεύσεις θήρας ή τον ορισμό ζωνών απαγόρευσης, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση ή διαβούλευση με τις κυνηγετικές οργανώσεις.
- Απουσία επιστημονικής τεκμηρίωσης που να συνοδεύει τις αποφάσεις, όπως μελέτες πληθυσμιακής κατάστασης των θηρεύσιμων ειδών ή οικολογικών επιπτώσεων – με αποτέλεσμα να εκλαμβάνονται συχνά ως αυθαίρετες ή πολιτικά καθοδηγούμενες.
- Ανεπαρκής αστυνόμευση της λαθροθηρίας, η οποία πλήττει όχι μόνο τη βιοποικιλότητα αλλά και την κοινωνική εικόνα των νόμιμων κυνηγών, που συχνά νιώθουν ότι «πληρώνουν οι σωστοί για τους παράνομους».
- Ασυμμετρία ποινών και γραφειοκρατικά εμπόδια στην προσφυγή κατά κυρώσεων, με αποτέλεσμα οι κυνηγοί να αισθάνονται νομικά και διοικητικά «αδύναμοι» απέναντι σε ενδεχόμενες αυθαιρεσίες ή σφάλματα των αρχών.

Αυτό το πλέγμα παραπόνων αποτυπώνει τη σχέση δυσπιστίας που συχνά υφίσταται μεταξύ κυνηγών και πολιτείας, και επιβεβαιώνει την ανάγκη για ουσιαστικό διάλογο, διαφάνεια και συνδιαμόρφωση πολιτικής, ώστε η θήρα να ρυθμίζεται όχι μόνο κατασταλτικά αλλά και με σεβασμό στη γνώμη των ασκούντων.

6.3 Προσδοκίες

Με βάση τα προβλήματα που έχουν επισημανθεί τόσο από τους ίδιους τους κυνηγούς όσο και από την επιστημονική κοινότητα, καθίσταται αναγκαία μια σειρά θεσμικών παρεμβάσεων με στόχο τη βελτίωση της διακυβέρνησης και της αποτελεσματικότητας στη διαχείριση της θήρας. Η πρώτη προτεραιότητα αφορά τη θεσμοθέτηση συμμετοχικών διαδικασιών στη λήψη αποφάσεων. Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται η ουσιαστική εμπλοκή των κυνηγετικών συλλόγων και των ομοσπονδιών στις διαδικασίες έκδοσης ρυθμιστικών αποφάσεων, μέσω διαβουλεύσεων ή με τη συμμετοχή εκπροσώπων τους σε επιστημονικές επιτροπές και τοπικά συμβούλια θήρας.

Εξίσου σημαντική είναι η ανάγκη για συχνότερη και τεκμηριωμένη ενημέρωση εκ μέρους των αρμόδιων δασικών υπηρεσιών. Οι υπηρεσίες αυτές οφείλουν να δημοσιεύουν, σε τακτική βάση, επιστημονικά δεδομένα και αναλύσεις που αφορούν τις πληθυσμιακές τάσεις των θηρεύσιμων ειδών, τις οικολογικές παραμέτρους που επηρεάζουν τη διαχείριση και τις επιπτώσεις προηγούμενων ρυθμίσεων.

Η τρίτη βασική κατεύθυνση περιλαμβάνει την ανάπτυξη σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων. Η δημιουργία ενιαίων ψηφιακών πλατφορμών μπορεί να επιτρέψει την αυτοματοποιημένη διαχείριση της αδειοδότησης, την καταγραφή καρπώσεων

και την παρακολούθηση πληθυσμών. Επιπλέον, η ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών για κινητές συσκευές θα διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ κυνηγών και διοικητικών/επιστημονικών φορέων, ενώ θα προσφέρει άμεση πρόσβαση σε ενημερώσεις και ρυθμίσεις σε πραγματικό χρόνο.

Τέλος, απαιτείται ο εκσυγχρονισμός του πλαισίου εκπαίδευσης και πιστοποίησης των νέων κυνηγών. Το ισχύον σύστημα χρειάζεται αναβάθμιση ώστε να διασφαλίζει την απόκτηση ουσιαστικής γνώσης πριν την αδειοδότηση. Η ένταξη σύγχρονων εκπαιδευτικών μεθόδων, όπως η εξ αποστάσεως παρακολούθηση μαθημάτων, η διεξαγωγή διαδραστικών εξετάσεων και η παροχή εξειδικευμένων πιστοποιήσεων σε θέματα περιβαλλοντικής ηθικής, βιολογίας ειδών, ασφάλειας και πρώτων βοηθειών, θα ενισχύσει τόσο την αποτελεσματικότητα όσο και τη δημόσια αποδοχή της θήρας.

Στις σύγχρονες κοινωνίες, η πολιτική θήρας δεν βασίζεται μόνο σε βιολογικά ή περιβαλλοντικά δεδομένα, αλλά οφείλει να λαμβάνει υπόψη και τις κοινωνικές, πολιτισμικές και ηθικές διαστάσεις της πρακτικής αυτής. Σε αυτό το πλαίσιο, η κατανόηση των απόψεων, στάσεων και εμπειριών των κυνηγών είναι αναγκαία για τη χάραξη αποτελεσματικής και δίκαιης πολιτικής (Bjursell, 2023).

Οι κυνηγοί είναι οι άμεσα εμπλεκόμενοι στην εφαρμογή των πολιτικών θήρας. Η συμμετοχή τους, η αποδοχή των ρυθμίσεων και η διάθεσή τους να συμμορφώνονται με τις νόμιμες διαδικασίες καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την επιτυχία οποιουδήποτε σχεδιασμού. Στη διεθνή βιβλιογραφία επισημαίνεται ότι όταν οι απόψεις μίας κοινωνικής ομάδας αγνοούνται, ενισχύεται η δυσπιστία προς την πολιτεία και υπονομεύεται η συμμόρφωση με τους κανονισμούς. Από την άλλη πλευρά, η συμμετοχική προσέγγιση στη λήψη αποφάσεων μπορεί να ενισχύσει τη συνεργασία, να μειώσει τις εντάσεις και να αυξήσει τη συνολική αποτελεσματικότητα των μέτρων (Bender, 2023).

Επιπλέον, οι κυνηγοί διαθέτουν βιωματική γνώση του πεδίου. Μέσω της συστηματικής τους επαφής με το φυσικό περιβάλλον, συχνά παρατηρούν μεταβολές στους πληθυσμούς των θηραμάτων, στις συνθήκες των ενδιαιτημάτων και στις επιπτώσεις άλλων ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Αυτή η εμπειρική γνώση, αν αξιοποιηθεί σωστά, μπορεί να συμπληρώσει τη βιολογική και οικολογική επιστήμη και να συμβάλει στην πληρέστερη κατανόηση των δυναμικών του οικοσυστήματος. Η ένταξή της στη διαδικασία χάραξης πολιτικής μπορεί να προσδώσει ρεαλισμό και τοπική εγκυρότητα στις αποφάσεις (Liordos, 2021).

Παράλληλα, οι κυνηγοί δεν αποτελούν μια ενιαία ή ομοιογενή ομάδα. Υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς την ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, το επαγγελματικό υπόβαθρο και τις προσωπικές στάσεις απέναντι στη φύση και τη διαχείρισή της. Αυτή η πολυμορφία απαιτεί πολιτικές που να λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφορετικών υποομάδων και όχι γενικές ρυθμίσεις που αντιμετωπίζουν τους κυνηγούς ως ενιαίο σύνολο. Η απουσία αυτής της διάκρισης οδηγεί συχνά σε μέτρα που δεν ανταποκρίνονται στις πραγματικές συνθήκες και δεν επιτυγχάνουν τους στόχους τους.

Η κατανόηση των απόψεων των κυνηγών είναι επίσης απαραίτητη για την αποφυγή της κοινωνικής πόλωσης. Οι εντάσεις μεταξύ κυνηγών και περιβαλλοντικών οργανώσεων, ή μεταξύ αγροτικών και αστικών πληθυσμών, επιβαρύνουν το πλαίσιο χάραξης πολιτικής. Όταν η πολιτεία επιδιώκει να εφαρμόσει μέτρα χωρίς διάλογο, προκαλείται αντίδραση και ενισχύονται οι αντιθέσεις. Αντίθετα, ο ουσιαστικός διάλογος και η κατανόηση των θέσεων όλων των πλευρών διευκολύνουν την κοινωνική αποδοχή και δημιουργούν συνθήκες συναίνεσης (Bender, 2023).

Τέλος, οι απόψεις των κυνηγών λειτουργούν και ως δείκτης της αποτελεσματικότητας της πολιτικής. Η αποδοχή ή η αμφισβήτηση των μέτρων, η διάθεση συνεργασίας ή η εναντίωση προς τις ρυθμίσεις προσφέρουν άμεσες πληροφορίες για την ανάγκη τροποποιήσεων, την επάρκεια της επικοινωνίας και την αξιοπιστία των μέσων εφαρμογής. Η αξιολόγηση της πολιτικής μέσα από τη σκοπιά των χρηστών της δεν μειώνει την αντικειμενικότητά της, αλλά την ενισχύει, καθώς εισάγει την κοινωνική διάσταση της εφαρμογής της.

Εν κατακλείδι, η κατανόηση των απόψεων των κυνηγών είναι απαραίτητη συνθήκη για τη χάραξη και την επιτυχή εφαρμογή πολιτικής για τη θήρα. Η αξιοποίησή τους δεν αναιρεί την ανάγκη επιστημονικής τεκμηρίωσης, αλλά προσφέρει το κοινωνικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο μπορεί να οικοδομηθεί μια δίκαιη, ρεαλιστική και αποτελεσματική πολιτική διαχείρισης της άγριας ζωής (Liordos, 2021).

7.Μεθοδολογία

Σκοπός αυτής της ποσοτικής έρευνας είναι η διερεύνηση των στάσεων και απόψεων των κυνηγών της Περιφέρειας Πελοποννήσου σχετικά με την τη θήρα.

Ερευνητικά ερωτήματα:

1. Ποιες είναι οι στάσεις και οι απόψεις των κυνηγών της Περιφέρειας Πελοποννήσου για το πως εξασκείται η θήρα στην Περιφέρειά τους;
2. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν τη στάση και τις απόψεις τους;
3. Ποιες είναι οι απόψεις των κυνηγών ως προς τη νομοθεσία και το επίπεδο ικανοποίησής τους;

Στόχοι:

- Να αξιολογηθούν οι γενικές στάσεις και απόψεις των κυνηγών της Περιφέρειας Πελοποννήσου σχετικά με την τη θήρα.
- Να εξετασθεί η επίδραση κοινωνικοδημογραφικών παραγόντων (π.χ. ηλικία, φύλο, εκπαίδευση, εισόδημα και εγγύτητα σε κυνηγότοπους) στις στάσεις και τις απόψεις των κυνηγών.

7.1 ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η μέθοδος προσέγγισης για τη διεξαγωγή αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας ήταν η ποσοτική. Η ποσοτική μεθοδολογία έρευνας με χρήση ερωτηματολογίου είναι μια ερευνητική προσέγγιση που στοχεύει στην ανάλυση αριθμητικών δεδομένων για την παραγωγή γενικευμένων συμπερασμάτων (Creswell, 2014).

7.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ – ΔΕΙΓΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στην παρούσα έρευνα το ερευνητικό εργαλείο ήταν το ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο είναι ένα ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για τη συλλογή ποσοτικών δεδομένων από ένα μεγάλο δείγμα. Τα ερωτηματολόγια χρησιμοποιούνται συνήθως όταν οι ερευνητές επιθυμούν να κατανοήσουν συγκεκριμένες αντιλήψεις, πεποιθήσεις, συμπεριφορές ή διαθέσεις ενός πληθυσμού (Creswell, 2014).

Ο σχεδιασμός ενός ερωτηματολογίου απαιτεί εκτενή προετοιμασία και προσεκτική σκέψη. Είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν ερωτήσεις που είναι σαφείς, ευκολονόητες, και που καθοδηγούν τον απαντώντα στο να παράσχει πληροφορίες που θα είναι ευρύτερα χρήσιμες για τους σκοπούς της έρευνας (Dillman et al., 2014).

Τα ερωτηματολόγια μπορούν να περιλαμβάνουν διάφορους τύπους ερωτήσεων, όπως κλειστές ερωτήσεις, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, κλίμακες Likert, ή

ανοιχτές ερωτήσεις. Ο τύπος της ερώτησης που θα χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να είναι εναρμονισμένος με τους σκοπούς της έρευνας

Το δείγμα της παρούσας έρευνας αποτελούνταν από 100 συμμετέχοντες, πρόκειται για τυχαίο δείγμα όπου όλα τα μέλη του πληθυσμού είχαν την ίδια πιθανότητα να επιλεγούν. Όσον αφορά την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος, μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό καθώς ως τυχαίο δείγμα υπήρξε διασπορά των ηλικιών, των φύλων, των επαγγελμάτων, του επιπέδου εκπαίδευσης αλλά και της περιοχής κατοίκησης και της παρατήρησης.

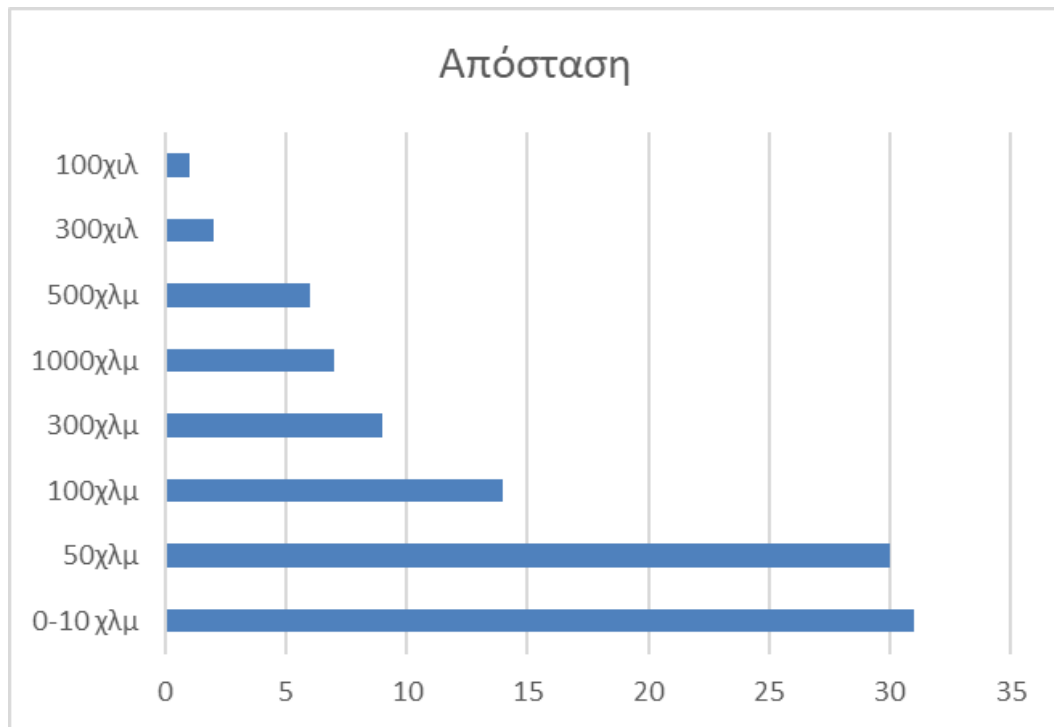
7.3 Αποτελέσματα

Η ανάλυση των δεδομένων δείχνει ότι το 66% των ερωτηθέντων είναι παντρεμένοι, ενώ το 34% είναι ανύπαντροι. Το γεγονός ότι η πλειοψηφία είναι παντρεμένοι μπορεί να υποδηλώνει την ύπαρξη μιας πιο σταθερής και οργανωμένης κοινωνικής και οικογενειακής δομής στους κυνηγούς.

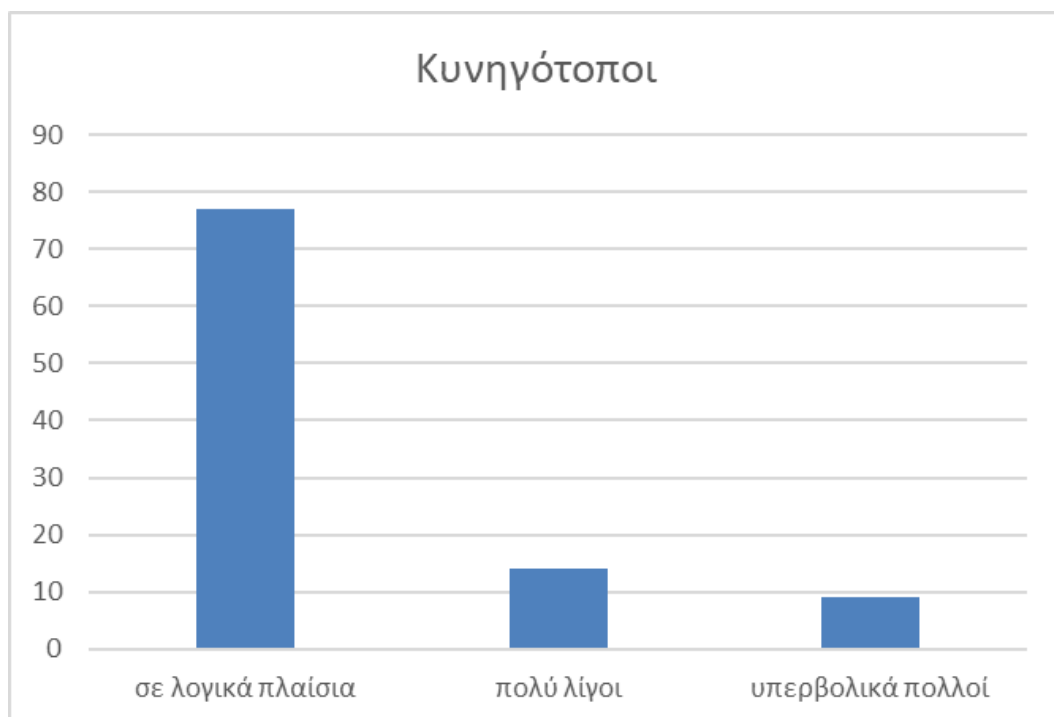

Διάγραμμα 1. Οικογενειακή Κατάσταση των κυνηγών της ΠΕ Κορινθίας

Το μεγαλύτερο ποσοστό των κυνηγών φαίνεται να μετακινείται σε κοντινές αποστάσεις, με το 0-10 χλμ και το 50 χλμ να συγκεντρώνουν τα υψηλότερα ποσοστά. Η προσβασιμότητα στον κυνηγότοπο φαίνεται να παίζει σημαντικό ρόλο στην επιλογή του προορισμού, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία της γεωγραφικής εγγύτητας. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί ότι ο αριθμός των κυνηγότοπων κινείται σε λογικά πλαίσια.

Διάγραμμα 2. Διανυθείσα απόσταση για πρόσβαση στον κυνηγότοπο από τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

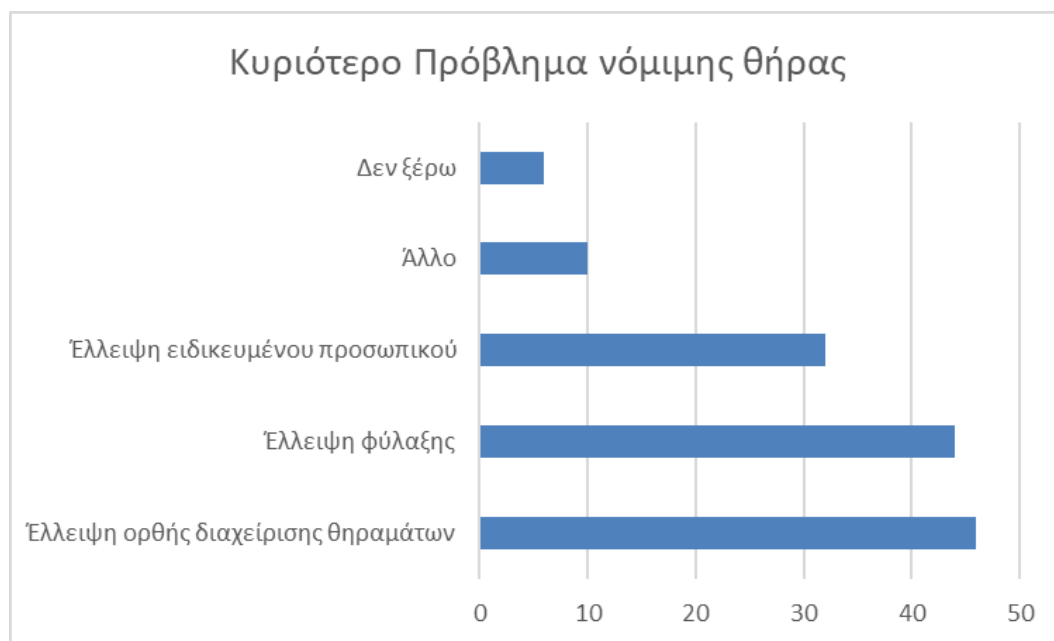

Διάγραμμ 3. Αριθμός διαθέσιμων κυνηγότοπων για τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων ανήκει στον Κυνηγετικό Σύλλογο Κορίνθου, ενώ οι υπόλοιποι μοιράζονται στους συλλόγους Τενέας, Νεμέας, Λουτρακίου και

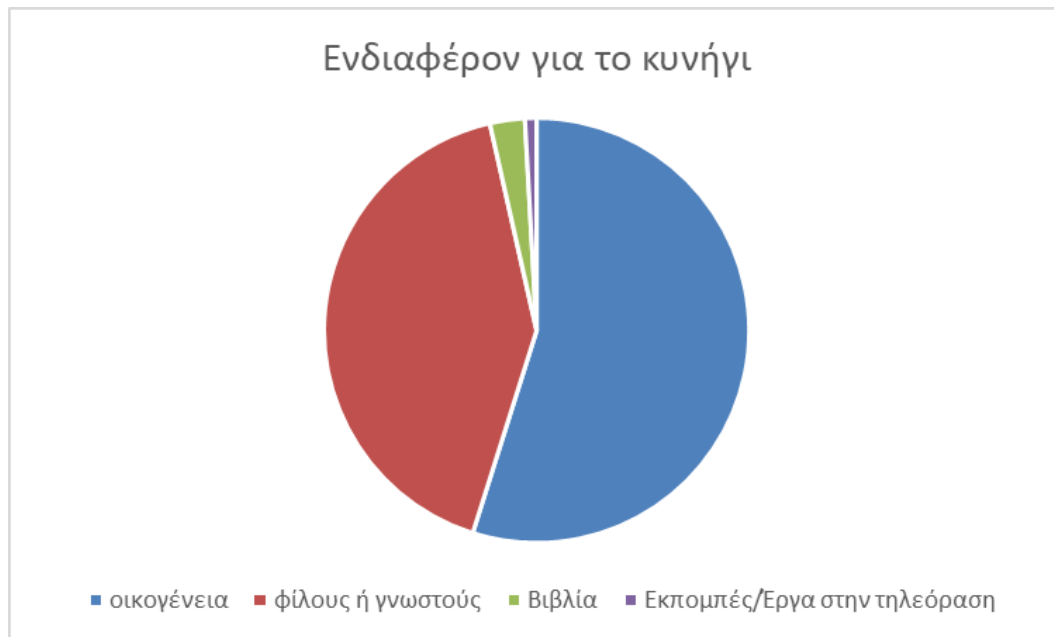
Χιλιομοδίου. Αυτό δείχνει συγκέντρωση δραστηριότητας στον μεγαλύτερο και πιθανώς πιο οργανωμένο σύλλογο της περιοχής.

Οι κυριότερες ανησυχίες που αναδείχθηκαν αφορούν την έλλειψη ορθής διαχείρισης των θηραμάτων και τη φύλαξη, με σχεδόν ισάριθμες ψήφους. Ακολουθούν η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, ενώ πολύ μικρό ποσοστό δήλωσε άλλο πρόβλημα ή δεν γνώριζε. Το εύρημα υπογραμμίζει την ανάγκη για καλύτερη φύλαξη και διαχείριση πόρων.

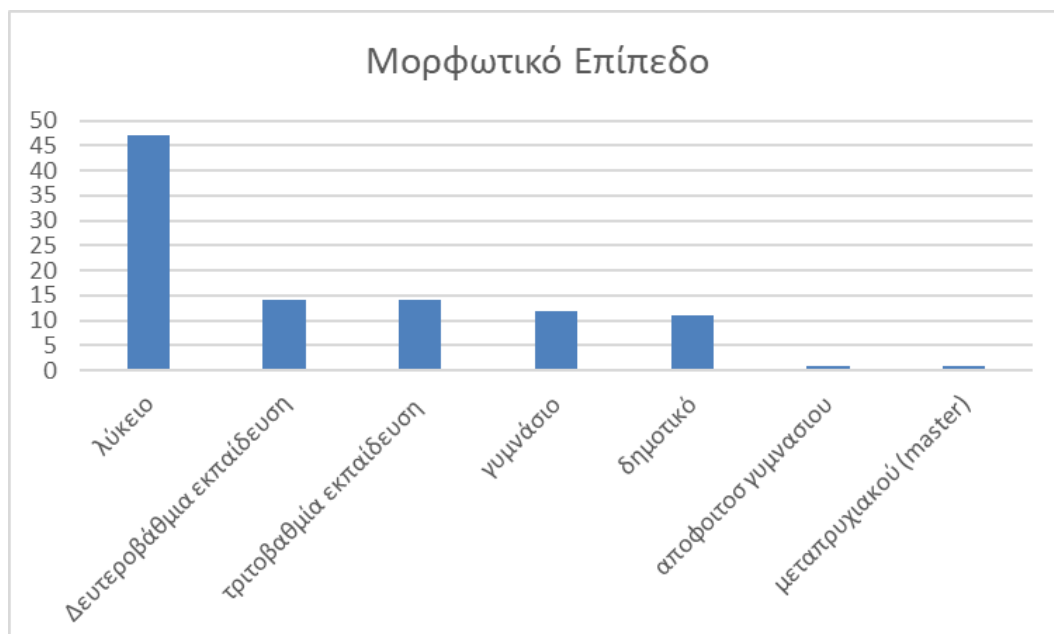
Διάγραμμα 4. Κυριότερο πρόβλημα για την άσκηση της θήρας από τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Το ενδιαφέρον για το κυνήγι προέρχεται κυρίως από την οικογένεια και το φιλικό περιβάλλον. Αυτό υποδηλώνει ότι η δραστηριότητα είναι σε μεγάλο βαθμό κοινωνικά μεταδιδόμενη, λιγότερο επηρεαζόμενη από βιβλία ή μέσα ενημέρωσης.

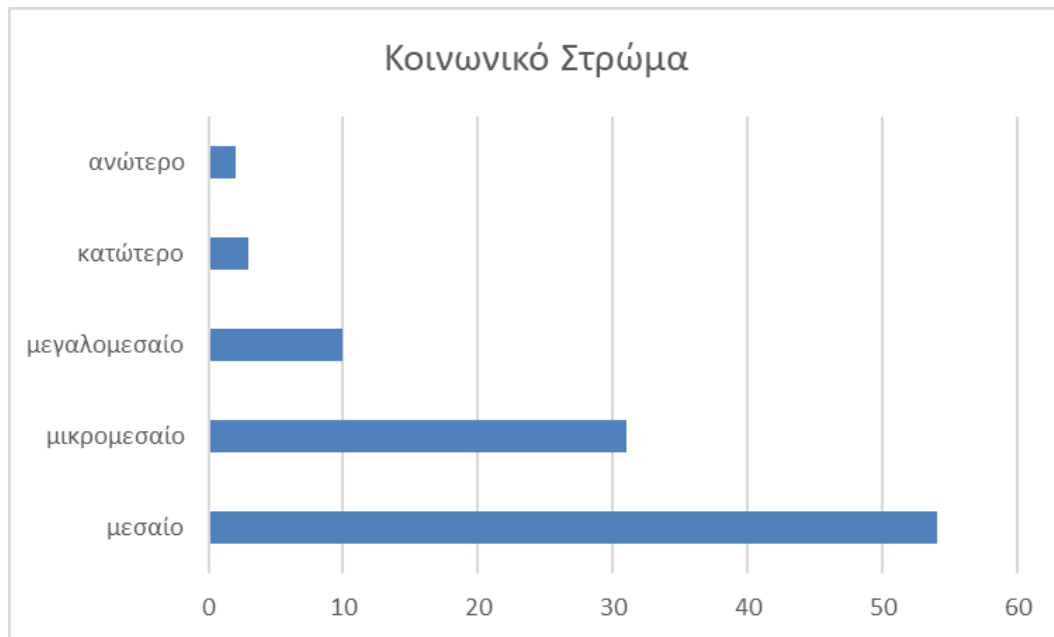
Διάγραμμα 5. Αφορμή για την εκδήλωση ενδιαφέροντος για το κυνήγι από τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Η πλειοψηφία έχει ολοκληρώσει δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο), ενώ το μικρό ποσοστό τριτοβάθμιας και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης δείχνει ότι η θήρα διαπερνά μορφωτικά επίπεδα αλλά με έμφαση στη μέση εκπαίδευση.

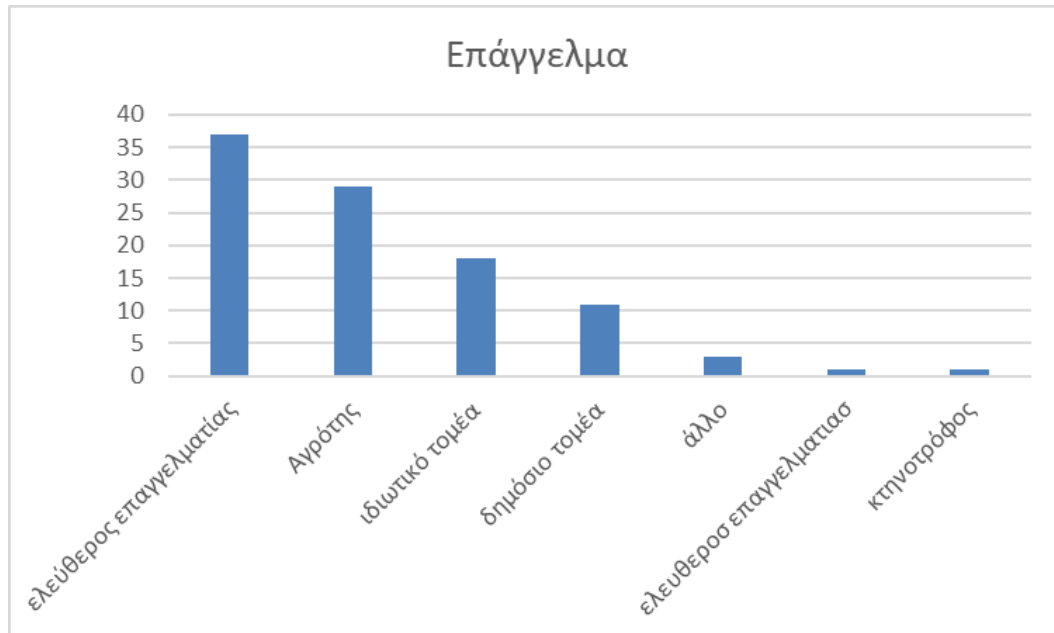
Διάγραμ 6. Μορφωτικό Επίπεδο των κυνηγών της ΠΕ Κορινθίας

Οι περισσότεροι αυτοπροσδιορίζονται ως μεσαία και μικρομεσαία τάξη, ενώ περιορισμένο ποσοστό δηλώνει ανώτερη κοινωνική ένταξη.

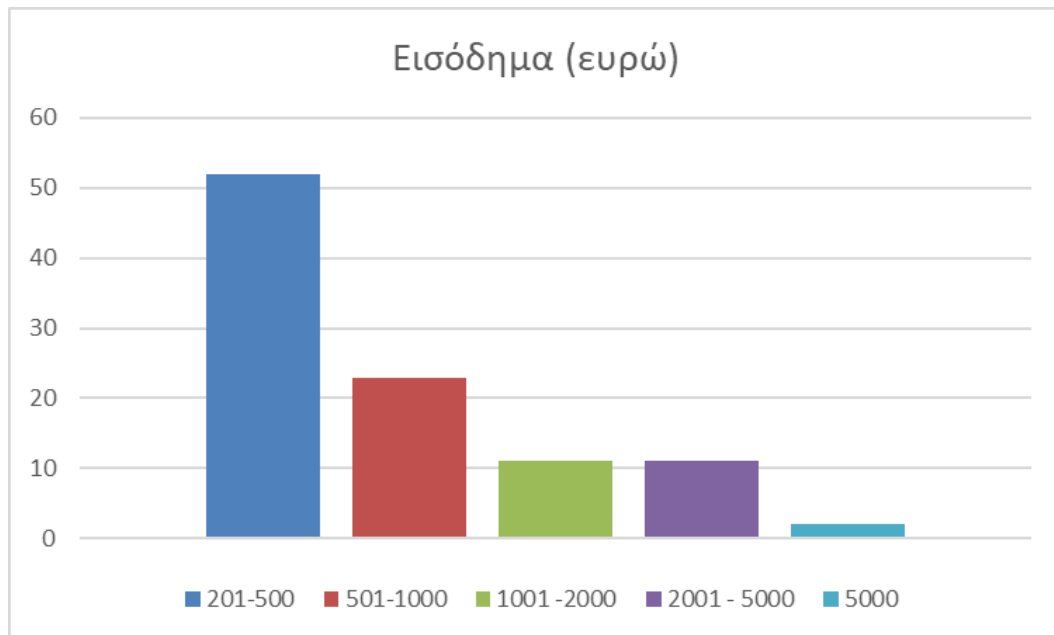
Διάγραμμα 7. Αίσθηση ένταξης σε Κοινωνική Τάξη των κυνηγών της ΠΕ Κορινθίας

Οι επαγγελματικές ομάδες που κυριαρχούν είναι αγρότες, ελεύθεροι επαγγελματίες και εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα. Η σύνθεση αυτή αντανakλά την αγροτική ή ημιαστική καταγωγή της κυνηγετικής κοινότητας.

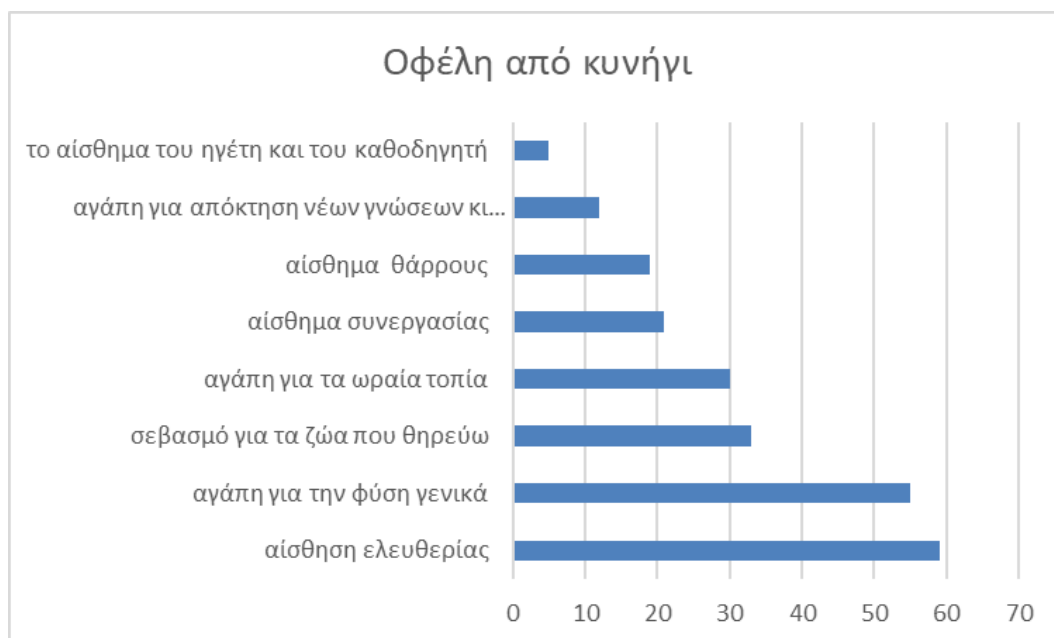
Διάγραμμα 8. Επαγγελματικός προσδιορισμός των κυνηγών της ΠΕ Κορινθίας

Το εισόδημα των περισσότερων κυμαίνεται στα χαμηλότερα οικονομικά στρώματα (201–500 ευρώ), γεγονός που αποτυπώνει την κοινωνική βάση της θήρας στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 9. Εισόδημα των κυνηγών της ΠΕ Κορινθίας

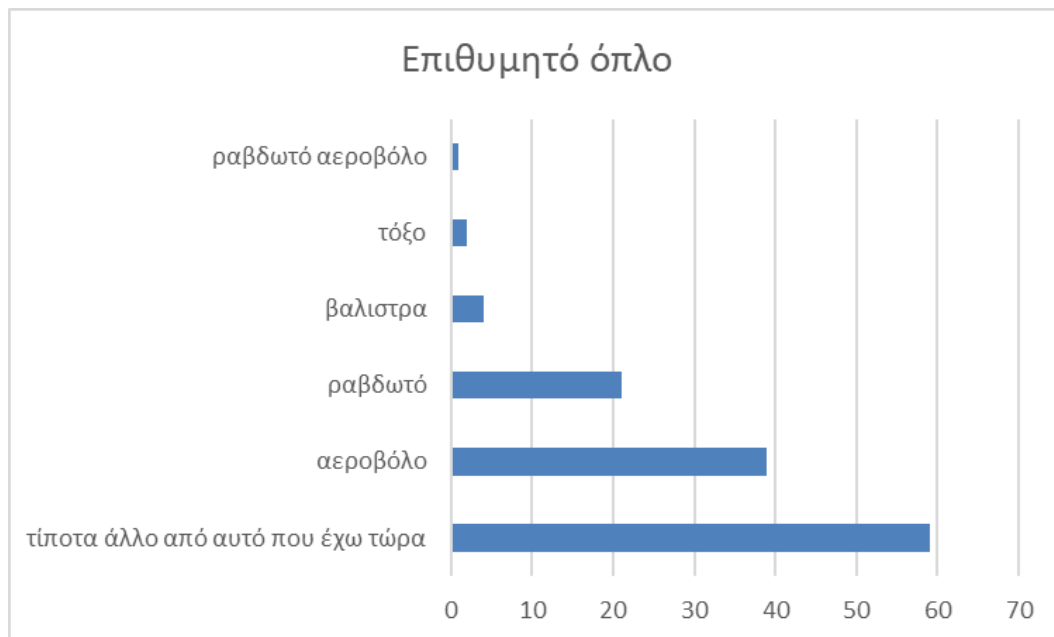
Οι σημαντικότεροι λόγοι που ωθούν τους ερωτηθέντες στο κυνήγι είναι η αίσθηση ελευθερίας και η αγάπη για τη φύση. Άλλα κίνητρα περιλαμβάνουν τον σεβασμό για τα θηράματα και την αγάπη για τα τοπία και τη συνεργασία, στοιχεία που δείχνουν πως το κυνήγι προσφέρει και ψυχολογικά και κοινωνικά οφέλη.

Διάγραμμα 10. Οφέλη που αποκομίζουν από το κυνήγι οι κυνηγοί της ΠΕ Κορινθίας

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δεν επιθυμεί να αλλάξει το όπλο που ήδη διαθέτει. Από αυτούς που ενδιαφέρονται, οι περισσότεροι προτιμούν το

αεροβόλο και το ραβδωτό. Πολύ μικρό ενδιαφέρον καταγράφεται για όπλα όπως το τόξο ή η βαλλίστρα.

Διάγραμμα 11. Επιθυμητό όπλο για τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Η τσίχλα είναι το πιο κυνηγημένο θήραμα, ακολουθούμενη από τον λαγό και την μπεκάτσα. Τα λιγότερο κυνηγημένα είναι τα παπιά, τα τρυγόνια και κυρίως το ορτύκι. Τα στοιχεία υποδεικνύουν προτίμηση στα πιο άφθονα ή πιο προσιτά θηράματα.

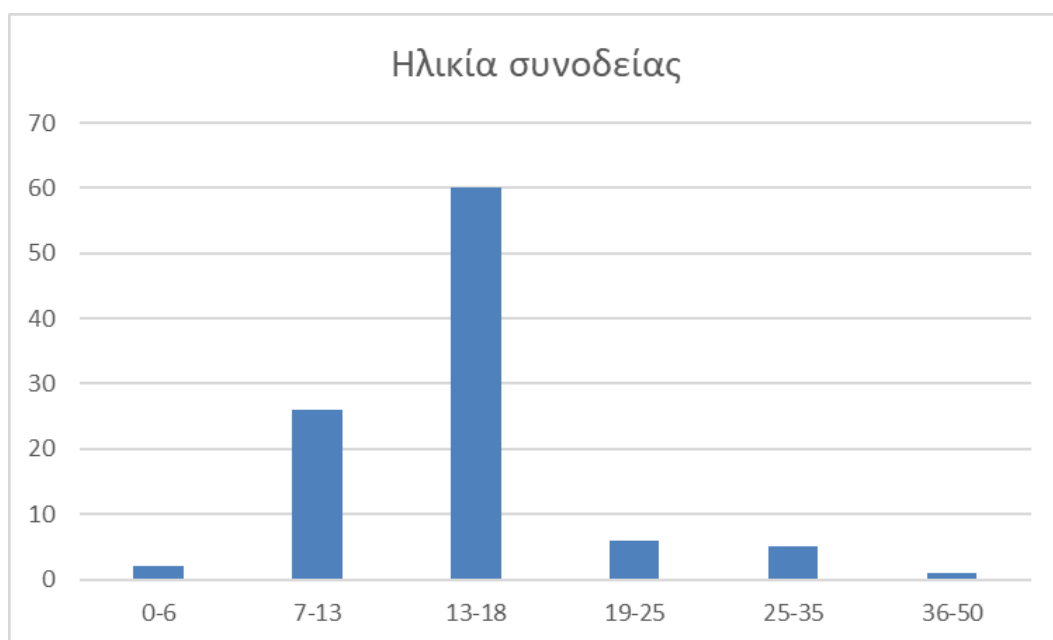

Διάγραμμα 12. Επιθυμητά θηράματα για τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Ηλικιακή Εμπλοκή στο Κυνήγι

Ηλικία Συνοδείας

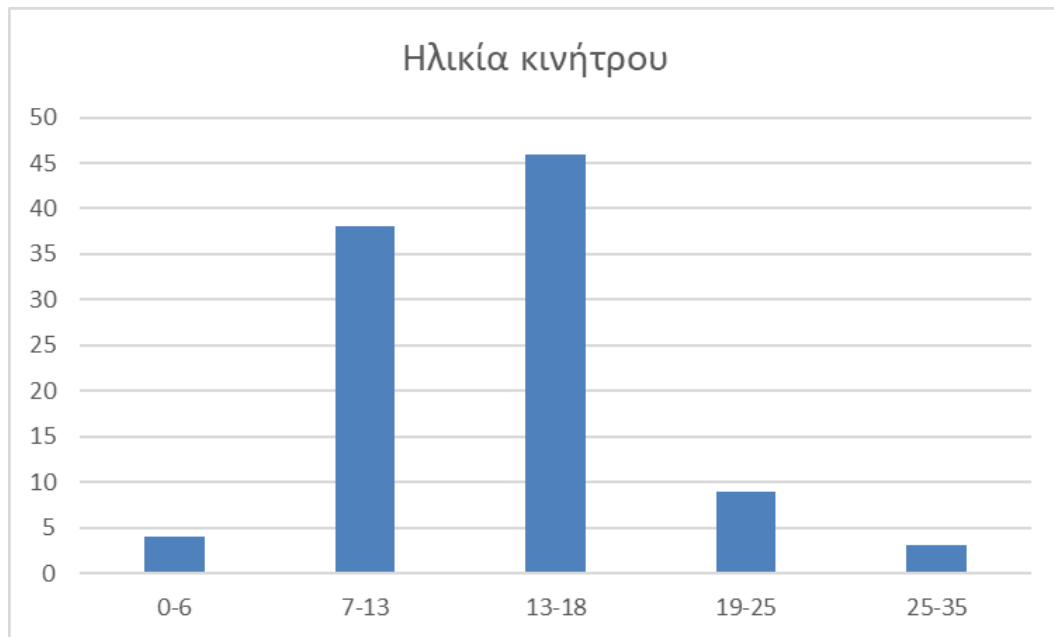
Η ηλικία στην οποία οι περισσότεροι ξεκίνησαν να συνοδεύουν σε κυνηγετικές εξορμήσεις είναι μεταξύ 13-18 ετών, ενώ υπάρχει σημαντικό ποσοστό και για την ηλικία 7-13. Η έναρξη σε μικρή ηλικία υποδηλώνει οικογενειακή ή κοινωνική επιρροή.

Διάγραμμα 13. Ηλικία που συμμετείχαν σε κυνηγετική εξόρμηση οι κυνηγοί της ΠΕ Κορινθίας

Ηλικία Κινήτρου

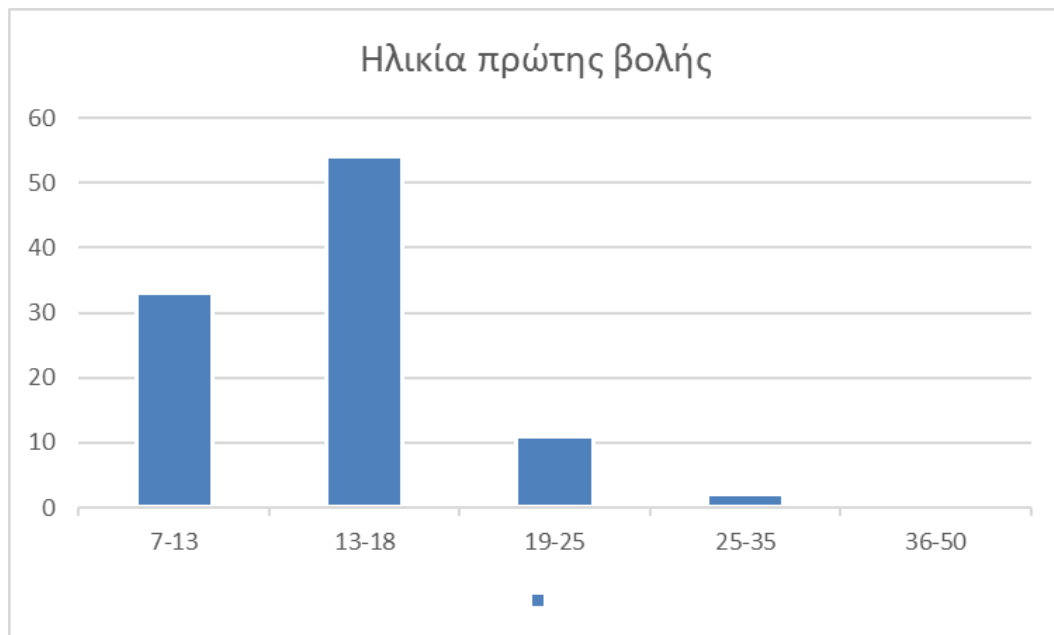
Τα πρώτα κίνητρα για συμμετοχή στο κυνήγι προκύπτουν κυρίως μεταξύ 13-18 ετών, ενώ μικρότερες ηλικίες φαίνεται να επηρεάζονται από το οικογενειακό περιβάλλον. Αυτό αποκαλύπτει τον ρόλο της εφηβείας στην ανάπτυξη του ενδιαφέροντος.

Διάγραμμα 14. Ηλικία κινήτρου για συμμετοχή σε κυνηγετική εξόρμηση των κυνηγών της ΠΕ Κορινθίας

Ηλικία Πρώτης Βολής

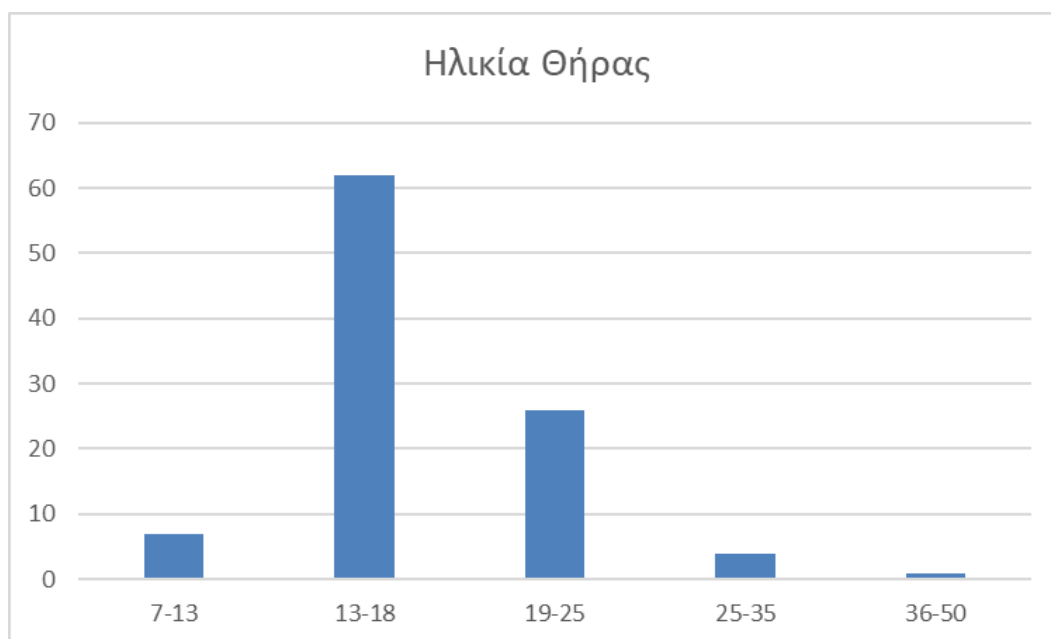
Η πρώτη εμπειρία χρήσης όπλου για το 60% συνέβη μεταξύ 13-18 ετών, κάτι που συσχετίζεται με τις προηγούμενες παρατηρήσεις και ενισχύει τη σημασία της εφηβικής ηλικίας ως κρίσιμου σημείου για την ενεργή εμπλοκή.

Διάγραμμα 15. Ηλικία εκτέλεσης πρώτης βολής από τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Ηλικία Έναρξης Θήρας

Η έναρξη της κυνηγετικής δραστηριότητας παρατηρείται κυρίως στην ηλικία των 13-18, ενώ ακολουθεί η ομάδα 19-25. Αυτό καταδεικνύει μια σταθερή μετάβαση από την αρχική επαφή προς την ενεργό συμμετοχή με το πέρασμα του χρόνου.

Διάγραμμα 16. Ηλικία έναρξης θήρας των κυνηγών της ΠΕ Κορινθίας

Μέτρα για Αύξηση Θηραμάτων

Η διαχείριση των πληθυσμών των θηραμάτων αποτελεί βασικό ζήτημα για τους κυνηγούς, οι οποίοι συνδέουν άμεσα τη διατήρηση της δραστηριότητάς τους με την επάρκεια των ειδών στο πεδίο. Ανάμεσα στα μέτρα που προκρίνονται για την ενίσχυση των πληθυσμών, κυριαρχούν οι απελευθερώσεις ειδών και η ρίψη τροφής σε κρίσιμες περιόδους, όπως οι χειμερινοί μήνες ή κατά την περίοδο αναπαραγωγής. Οι πρακτικές αυτές τυγχάνουν μεγάλης αποδοχής, καθώς θεωρούνται άμεσες, αποτελεσματικές και σχετικά εύκολες στην εφαρμογή τους.

Σε δεύτερο επίπεδο, οι κυνηγοί αναγνωρίζουν τη σημασία της εντονότερης θηροφύλαξης, καθώς και την ανάγκη για έλεγχο των πληθυσμών αρπακτικών, ιδιαίτερα σε περιοχές όπου τα θηράματα είναι ήδη μειωμένα. Η αναφορά σε αυτά τα μέτρα υποδηλώνει ότι η πλειονότητα των κυνηγών αντιλαμβάνεται τη διαχείριση όχι ως μονοσήμαντη ενέργεια, αλλά ως συνδυασμό παρεμβάσεων που

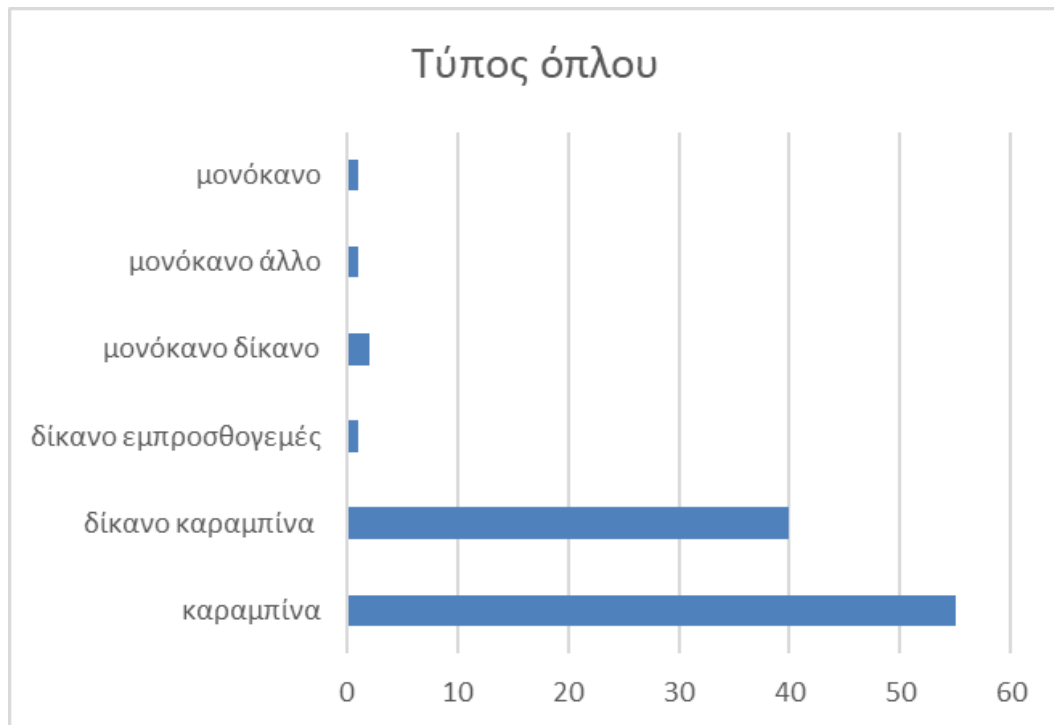
πρέπει να εφαρμόζονται σε επίπεδο οικοσυστήματος. Η συνδυασμένη αυτή προσέγγιση ενισχύει την ανάγκη για τεκμηριωμένα σχέδια διαχείρισης ανά περιοχή, στη βάση τόσο της επιστήμης όσο και της εμπειρικής γνώσης των κυνηγών.

Διάγραμμα 17. Προτεινόμενα Διαχειριστικά μέτρα για την αύξηση του αριθμού των Θηραμάτων από τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

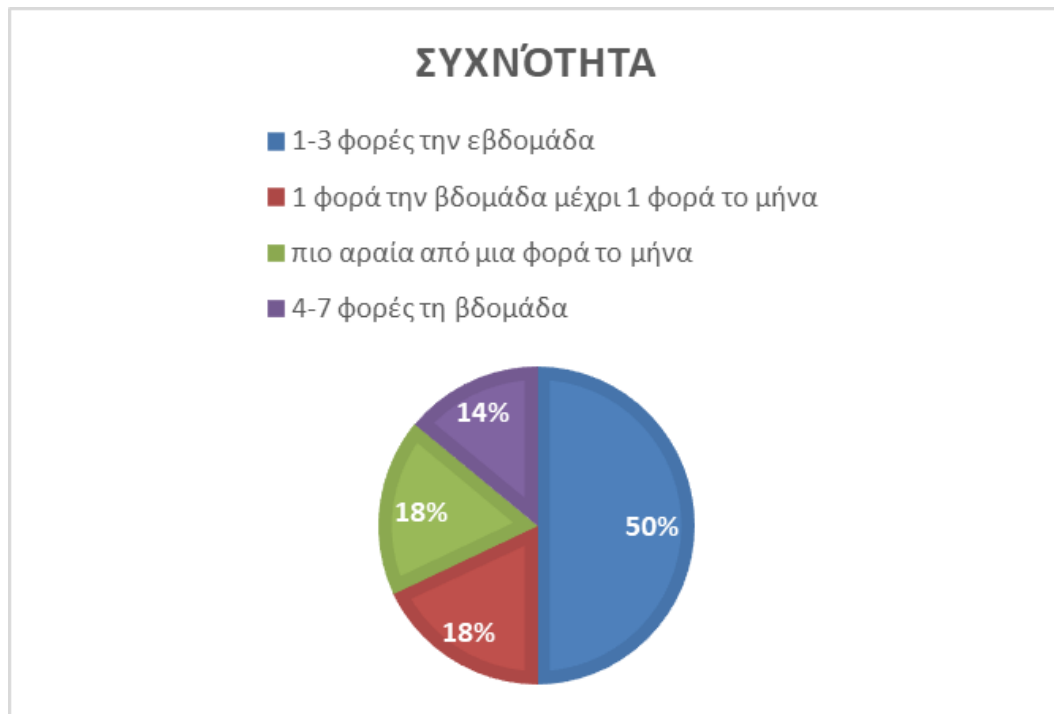
Συμπεριφορά και Στάσεις

Η πλειονότητα χρησιμοποιεί καραμπίνα ή δίκαννο, ενώ πολύ μικρή χρήση έχουν ειδικά όπλα (τόξο, βαλλίστρα), υποδεικνύοντας προσήλωση σε παραδοσιακές μεθόδους.

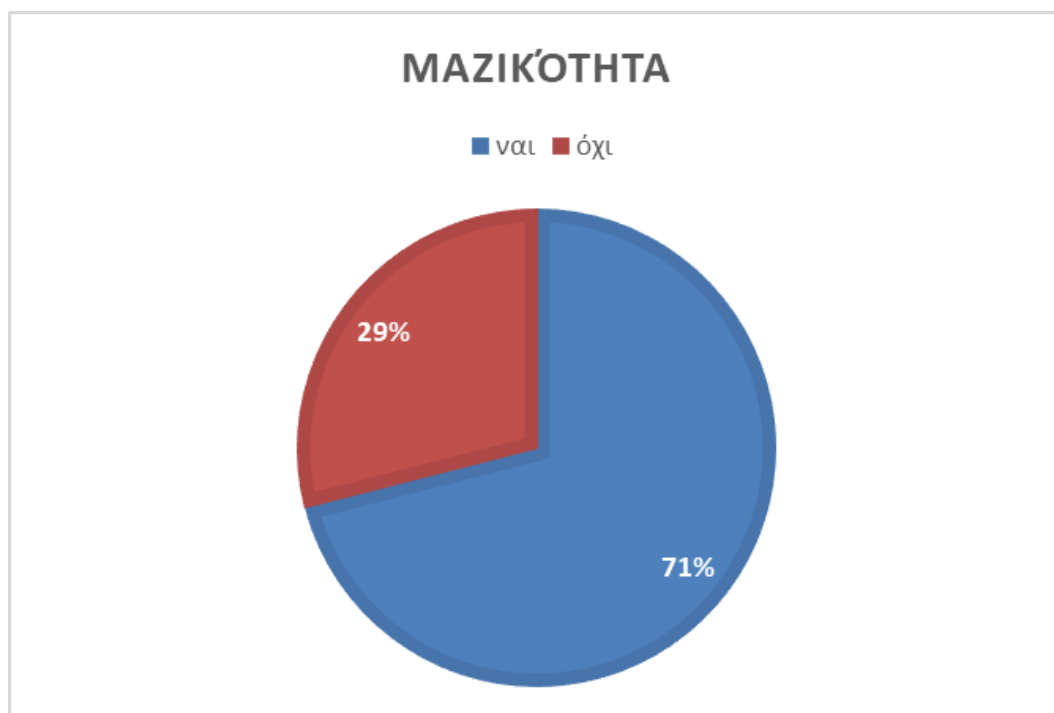
Διάγραμμα 18. Τύπος Όπλου που χρησιμοποιείται από τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Η συχνότητα κυμαίνεται από 1 έως 3 φορές την εβδομάδα, με ορισμένους να κυνηγούν πιο συχνά, γεγονός που μαρτυρά σταθερή δέσμευση στο χόμπι. Η τακτικότητα αυτή αντανακλά όχι μόνο προσωπική ενασχόληση με το αντικείμενο, αλλά και υψηλό βαθμό δέσμευσης, ο οποίος παραπέμπει σε τρόπο ζωής και όχι απλώς σε ευκαιριακή αναψυχή. Η επαναληψιμότητα και σταθερότητα αυτών των συμπεριφορών ενισχύει την αναγνώριση της θήρας ως δομικού στοιχείου της ταυτότητας μεγάλου μέρους του κυνηγετικού πληθυσμού.

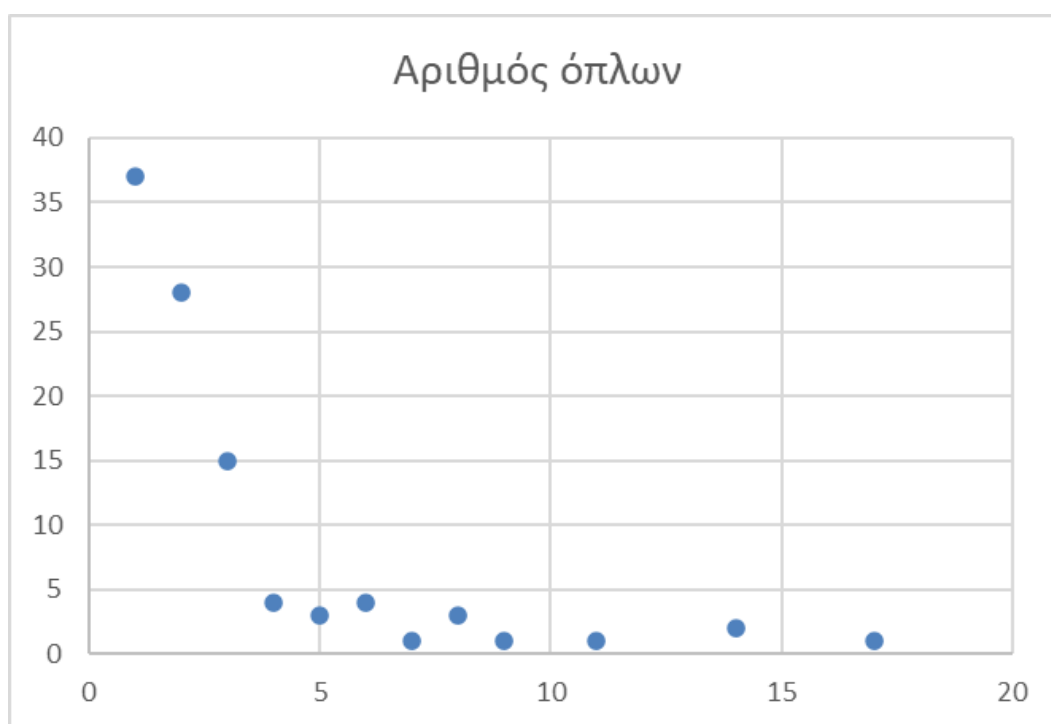
Διάγραμμα 19. Συχνότητα άσκησης θήρας από τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Το 71% συμμετέχει σε μαζικές εξορμήσεις, στοιχείο που δείχνει ότι η θήρα είναι κοινωνική εμπειρία και όχι μόνο ατομική απόλαυση. Η διάσταση αυτή επιβεβαιώνει την ανάγκη να ιδωθεί η θήρα και μέσα από το πρίσμα της πολιτισμικής και κοινωνικής συνοχής, καθώς συχνά ενισχύει τους δεσμούς μεταξύ ατόμων, κοινοτήτων και γενεών.

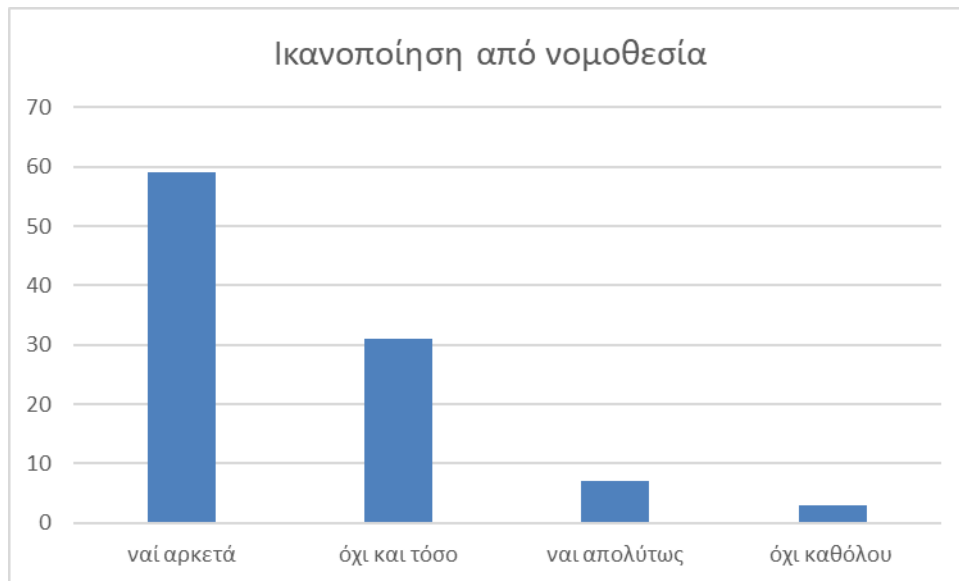
Διάγραμμα 20. Συμμετοχή σε μαζικές εξορμήσεις για άσκηση θήρας από τους κυνηγούς της ΠΕ Κορινθίας

Οι περισσότεροι διαθέτουν 1–2 όπλα, κάτι που δείχνει οικειότητα με το αντικείμενο χωρίς υπερβολές. Η μέτρια αυτή κατοχή υποδηλώνει λειτουργική χρήση, εναρμονισμένη με τις ανάγκες της θήρας, και πιθανώς συνδέεται με την ύπαρξη κάποιων κανόνων ή πολιτισμικών ορίων γύρω από την υπευθυνότητα και την ασφάλεια. Αυτού του είδους τα ευρήματα ενισχύουν την άποψη ότι η θήρα, όταν ασκείται εντός θεσμικού και κοινωνικού πλαισίου, μπορεί να αποτελεί τμήμα ενός υπεύθυνου τρόπου ζωής συνδεδεμένου με το φυσικό περιβάλλον.

Διάγραμμα 21. Αριθμός όπλων που κατέχουν οι κυνηγοί της ΠΕ Κορινθίας

Η στάση των κυνηγών απέναντι στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τη θήρα αποτυπώνεται σε πρόσφατα ευρήματα που δείχνουν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζει θετική, αν και όχι απόλυτη, αποδοχή. Συγκεκριμένα, το 60% δηλώνει ότι είναι «αρκετά» ικανοποιημένο από τη νομοθεσία, ενώ το 7% απαντά «απολύτως». Αντιθέτως, περίπου το 30% εκφράζει επιφυλάξεις («όχι και τόσο»), και ένα μικρό ποσοστό (περίπου 3%) δηλώνει πλήρη δυσαρέσκεια. Τα δεδομένα αυτά δείχνουν ότι, παρά τις επιμέρους ενστάσεις, το θεσμικό πλαίσιο απολαμβάνει ευρύτερης αποδοχής, κάτι που μπορεί να αποτελέσει θεμέλιο για ενίσχυση του διαλόγου και εμπέδωση της συνεργασίας μεταξύ πολιτείας και κυνηγετικής κοινότητας.

Διάγραμμα 22. Ικανοποίηση από την υφιστάμενη νομοθεσία των κυνηγών της ΠΕ Κορινθίας

8. Συμπεράσματα

Η παρούσα μελέτη αναδεικνύει τη σύνθετη και πολυδιάστατη φύση της θήρας ως δραστηριότητας που συνδυάζει παραδοσιακά, κοινωνικά, ηθικά και περιβαλλοντικά στοιχεία. Μέσα από την ποσοτική ανάλυση του ερωτηματολογίου της έρευνας, σκιαγραφήθηκε το προφίλ του σύγχρονου κυνηγού: πρόκειται κατά κύριο λόγο για άτομα μέσης ηλικίας, παντρεμένους, μεσαίου ή μικρομεσαίου κοινωνικού στρώματος, με κυρίαρχη επαγγελματική ενασχόληση τον ελεύθερο επαγγελματία ή τον αγρότη, και με σχετικά περιορισμένο εισόδημα. Το μορφωτικό τους επίπεδο κυμαίνεται κυρίως στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στοιχείο που αντικατοπτρίζει ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές τάσεις.

Η θήρα φαίνεται να ξεκινά νωρίς στη ζωή των ατόμων, κυρίως κατά την εφηβεία. Οι περισσότεροι συνοδεύουν ενήλικες κυνηγούς ήδη από την ηλικία των 13-18 ετών, ενώ και η πρώτη τους εμπειρία με τα όπλα, η εμφάνιση του κινήτρου και η ενεργή θήρα τοποθετούνται στην ίδια ηλικιακή φάση. Αυτό αποδεικνύει τον καθοριστικό ρόλο του οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος στην έναρξη της κυνηγετικής δραστηριότητας. Η ένταξη στο κυνήγι, επομένως, δεν είναι απλώς μια ατομική επιλογή, αλλά μια εμπειρία με διαγενεακή διάσταση, που διαμορφώνει στάσεις, συνήθειες και αξίες.

Ως προς τη συμπεριφορά και τα κίνητρα, η πλειοψηφία των κυνηγών δείχνει έντονη συναισθηματική σύνδεση με τη φύση, με την αίσθηση ελευθερίας και την αγάπη για το φυσικό περιβάλλον να κυριαρχούν στα οφέλη που αναγνωρίζουν στη θήρα. Ενδιαφέρον προκαλεί η έντονη προτίμηση στη χρήση παραδοσιακών τύπων όπλων, κυρίως καραμπινών, και η σχετική σταθερότητα των προτιμήσεών τους. Παράλληλα, η πλειοψηφία κυνηγά σε λογικές αποστάσεις, αν και εκφράζει επιθυμία για πρόσβαση και σε πιο απομακρυσμένους κυνηγότοπους, δείγμα της διάθεσης για εξερεύνηση αλλά και των περιορισμών που θέτει η τοπική πραγματικότητα.

Η αποτύπωση των αντιλήψεων για τα προβλήματα της νόμιμης θήρας φανερώνει ισχυρές ανησυχίες για την έλλειψη φύλαξης, την ανεπαρκή διαχείριση των θηραμάτων και την απουσία εξειδικευμένου προσωπικού. Οι ίδιοι οι κυνηγοί εντοπίζουν την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις — όπως οι απελευθερώσεις, η ρίψη τροφής και η ενίσχυση της θηροφύλαξης — με σκοπό τη διατήρηση της βιωσιμότητας. Οι αντιλήψεις αυτές αποδεικνύουν ότι οι κυνηγοί δεν αντιμετωπίζουν τη θήρα απλώς ως χόμπι, αλλά ως ευθύνη που οφείλει να στηρίζεται στη γνώση και στον σεβασμό προς τα οικοσυστήματα.

Τέλος, η ηθική διάσταση της θήρας δεν μπορεί να αγνοηθεί. Η πράξη της θήρας, για να είναι κοινωνικά και ηθικά αποδεκτή, πρέπει να ασκείται με επίγνωση, σκοπό, σεβασμό προς τη ζωή και το περιβάλλον, και με προσωπική υπευθυνότητα. Η βιώσιμη και ηθική θήρα προϋποθέτει εκπαίδευση, αυστηρό έλεγχο και κοινωνικό διάλογο. Τα δεδομένα της παρούσας έρευνας δείχνουν ότι υπάρχει έδαφος για τέτοιες αρχές: οι κυνηγοί εμφανίζονται ευαισθητοποιημένοι, ενεργοί και ενήμεροι για τα προβλήματα του τομέα, γεγονός που δημιουργεί

προϋποθέσεις για υπεύθυνες πολιτικές διαχείρισης και παιδευτικές παρεμβάσεις στο μέλλον.

Η καταγραφή της ικανοποίησης των κυνηγών από το ισχύον νομικό πλαίσιο αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των θεσμικών παρεμβάσεων και την κατανόηση των ορίων αποδοχής στη βάση. Τα δεδομένα δείχνουν ότι η πλειοψηφία (60%) δηλώνει ότι είναι «αρκετά» ικανοποιημένη από τη νομοθεσία, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό (7%) δηλώνει απόλυτη ικανοποίηση. Ωστόσο, περίπου το ένα τρίτο (30%) εμφανίζεται επιφυλακτικό, ενώ ένα ποσοστό, έστω και μικρό (3%), απορρίπτει πλήρως τη νομική πραγματικότητα. Αυτή η σύνθεση απόψεων υποδεικνύει την ανάγκη για μια εξισορροπημένη και στοχευμένη προσέγγιση διαχείρισης.

Η πρώτη διαχειριστική προτεραιότητα είναι η ενίσχυση της συμμετοχής των κυνηγών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η σχετικά περιορισμένη απόλυτη αποδοχή της νομοθεσίας ενδέχεται να σχετίζεται με την αίσθηση ότι οι κυνηγοί συχνά ενημερώνονται εκ των υστέρων ή δεν έχουν λόγο στις διαμορφούμενες ρυθμίσεις. Συνεπώς, θεσμοθετημένοι μηχανισμοί διαβούλευσης, εκπροσώπησης και διαρκούς διαλόγου μπορούν να ενισχύσουν την αποδοχή και να μειώσουν την πόλωση.

Δεύτερον, τα αποτελέσματα δείχνουν την ανάγκη για σαφέστερη, συχνότερη και επιστημονικά τεκμηριωμένη ενημέρωση. Η ενίσχυση της διαφάνειας μέσω τακτικών εκθέσεων για τη βιολογική κατάσταση των ειδών, την ορθότητα των ρυθμίσεων και την αποτελεσματικότητα των περιορισμών, μπορεί να ενδυναμώσει την εμπιστοσύνη και τη συμμόρφωση, ιδίως μεταξύ των κυνηγών που δηλώνουν «όχι και τόσο» ικανοποιημένοι.

Τρίτο διαχειριστικό μέτρο είναι η προσαρμοστική ρύθμιση της νομοθεσίας με βάση τοπικές ανάγκες και συνθήκες. Οι γενικευμένες ρυθμίσεις συχνά δεν αντανακλούν τις ιδιαιτερότητες περιοχών, γεγονός που προκαλεί δυσφορία σε πληθυσμούς που ασκούν παραδοσιακή, ήπια και περιβαλλοντικά ουδέτερη θήρα. Η αποκέντρωση της διαχείρισης και η ενίσχυση των ρόλων των κυνηγετικών συλλόγων μπορούν να συμβάλουν σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και κοινωνική αποδοχή.

Εν κατακλείδι, απαιτείται ενίσχυση της εκπαίδευσης και της περιβαλλοντικής παιδείας των κυνηγών, ώστε η σχέση τους με τη νομοθεσία να εδράζεται όχι μόνο στον έλεγχο αλλά και στην κατανόηση των επιστημονικών και ηθικών λόγων πίσω από κάθε μέτρο. Η διαμόρφωση μιας ώριμης και ενημερωμένης κυνηγετικής συνείδησης αποτελεί θεμέλιο για την επιτυχία κάθε διαχειριστικής στρατηγικής.

Συνολικά, η πολιτεία καλείται να κινηθεί πέρα από την απλή επιβολή κανονισμών, προς μια συνεργατική και τεκμηριωμένη προσέγγιση, που λαμβάνει υπόψη τη φωνή των κυνηγών ως φορέων γνώσης, εμπειρίας και ευθύνης.

Βιβλιογραφία

- Bender, B., & Morris, B. (2024). Twenty years of history, evolution and social change in gatherer-hunter studies. In *Hunters and Gatherers (Vol I)* (pp. 4-14). Routledge.
- Bengsen, A. J., & Sparkes, J. (2016). Can recreational hunting contribute to pest mammal control on public land in Australia?. *Mammal Review*, 46(4), 297-310.
- Bjursell, C. (2025). Learning to hunt: narratives about lifelong learning in a hunting team. *International Journal of Lifelong Education*, 1-20.
- Caddell, R. (2025). 'Within and without': EU nature conservation law and the protection of wetlands. In *Wetlands and International Environmental Law* (pp. 319-360). Edward Elgar Publishing.
- Cartmill, M. (1993). *A View to a Death in the Morning: Hunting and Nature Through History*. Harvard University Press.
- Connors, J. P. C., & Rea, C. M. (2022). Violent entanglements: The Pittman-Robertson Act, firearms, and the financing of conservation. *Conservation and Society*, 20(1), 24-35.
- Creswell, J. W. (2014). *Σχεδιασμός έρευνας: Ποιοτικές, ποσοτικές και μικτές προσεγγίσεις*. Εκδόσεις Sage.
- Duda, M. D., Beppler, T., Austen, D. J., & Organ, J. F. (2022). The precarious position of wildlife conservation funding in the United States. *Human Dimensions of Wildlife*, 27(2), 164-172.
- Eichler, L., & Baumeister, D. (2018). Hunting for justice: An indigenous critique of the North American model of wildlife conservation. *Environment and Society*, 9(1), 75-90.
- Guckian, K. (2009). Hunting for a Solution. In *Fresh Ink: Essays From Boston College's First-Year Writing Seminar (Vol. 12, No. 2)*.
- Hames, R. (2017). Game conservation or efficient hunting?. In *Evolutionary perspectives on environmental problems* (pp. 54-66). Routledge.
- Holsman, M. L. (2022). Hunters' opposition to harmful hunting practices on ecosystems. *Journal of Wildlife Management*, 86(4), 789-799.
- Holsman, M. L. (2022). Hunters' opposition to harmful hunting practices on ecosystems. *Journal of Wildlife Management*, 86(4), 789-799.
- Leader-Williams, N. (2009). Conservation and hunting: friends or foes. *Recreational hunting, conservation and rural livelihoods*, 9-24.

- Leblanc, C., Picek, L., Deneu, B., Bonnet, P., Servajean, M., & Palard, R. (2025). Mapping biodiversity at very high resolution in Europe. *Ecological Informatics*, 77, 101613
- Liordos, V., Kotsiotis, V. J., Eleftheriadou, I., Telidis, S., & Triantafyllidis, A. (2021). Wildlife value orientations and demographics in Greece. *Earth*, 2(3), 457-467.
- Markham, R., Hunt, M., Woollard, R., Oelke, N., Snadden, D., Strasser, R., ... & Graham, S. (2021). Addressing rural and Indigenous health inequities in Canada through socially accountable health partnerships. *BMJ open*, 11(11), e048053.
- Mkono, M., Rastegar, R., & Ruhanen, L. (2023). Empowering women to protect wildlife in former hunting tourism zones: A political ecology of Akashinga, Zimbabwe. *Journal of Sustainable Tourism*, 31(5), 1090-1106.
- Mueller, J. G., & Rowcliffe, J. M. (2020). Effects of recreational hunting on biodiversity conservation in tropical forest regions: a global review. *Conservation Biology*, 34(5), 1234–1244.
- Muposhi, V. K., Gandiwa, E., Bartels, P., & Makuza, S. M. (2016). Trophy hunting, conservation, and rural development in Zimbabwe: issues, options, and implications. *International Journal of Biodiversity*, 2016(1), 8763980.
- Mustin, K., Newey, S., Irvine, R. J., & Arroyo, B. (2021). Biodiversity impacts of game bird hunting and associated management practices in Europe and North America. *Conservation Science and Practice*, 3(2), e409.
- Mysterud, A., Hopp, P., Alvseike, K. R., Benestad, S. L., Nilsen, E. B., Rolandsen, C. M., ... & Viljugrein, H. (2020). Hunting strategies to increase detection of chronic wasting disease in cervids. *Nature Communications*, 11(1), 4392.
- Olderham, J. (2020). Hunting as Conservation in the United States–Sustaining Suitable Habitat.
- Parman, D. L. (2006). *Hunting, Tradition, and the American Dream*. University of Illinois Press.
- Préau, C., Tournebize, J., Lenormand, M., Alleaume, S., Gouy Boussada, V., & Luque, S. (2022). Habitat connectivity in agricultural landscapes: multi functionality of constructed wetlands. *ArXiv*.
- Stiller, J. C., Siemer, W. F., Perkins, K. A., & Fuller, A. K. (2022). Choosing an optimal duck season: integrating hunter values and duck abundance. *Wildlife Society Bulletin*, 46(3), e1313.
- Sukhorebra, T. I. (2008). Hunting: Origins of Legal Definition and Its Content. *Bull. Kharkiv Nat'l. Univ. Internal Aff.*, 218.
- Tamas, B. V. (2024). *The Nature Restoration Law of the European Union: A new method to restore biodiversity (Doctoral dissertation)*.

Thomas, V. G., Kanstrup, N., & Pain, D. J. (2021). Promoting the transition to non-lead hunting ammunition in the European Union through regulation and policy options. *Environmental Policy and Law*, 51(4), 239-254.

WWF. (2020). *Nature Restoration: helping people, biodiversity and climate* [Brochure]. WWF Europe.

Ελλάδα. (1969). Δασικός Κώδικας – Νομοθετικό Διάταγμα 86/1969. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τ. Α΄ , αρ. 7.

Ελλάδα. (1998). Νόμος 2637/1998 – Ρύθμιση θεμάτων Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων και άλλες διατάξεις. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τ. Α΄ , αρ. 200.

Ελλάδα. (2008). Σύνταγμα της Ελλάδας [Αναθεώρηση 2008]. Άρθρο 24, παρ. 1. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τ. Α΄ , αρ. 120.

Ευρωπαϊκή Ένωση. (2009). Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 2009 για τη διατήρηση των άγριων πτηνών. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L 20, 7–25.